

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวศตพร แวคล้ายหงษ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

มีนาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

152.4
ค/๑๗ป
ร.3

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวศตพร แวคล้ายหงษ์

๗

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

มีนาคม 2547

๒ 244 21 ๑๖

ศตพร แวกล้ายหงษ์. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยได้ 3 ด้านคือปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ อายุ เพศ ระดับชั้นเรียน เชื้อชาติ ลำดับการเกิด บุคลิกภาพ และสุขภาพจิต ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชาวไทย ชาวต่างชาติ และลูกครึ่ง ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 162 คน เป็นเพศชาย 81 คน และเพศหญิง 81 คน ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนนานาชาติ A และโรงเรียนนานาชาติ B จังหวัดชลบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า :

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ สุขภาพจิต (X_{19})
2. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรีมี 18 ปัจจัย ได้แก่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (X_1), ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (X_2), ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_3), อายุ (X_4), เพศชาย (X_5), เพศหญิง (X_6), นักเรียนชาวไทย (X_7), นักเรียนต่างชาติ (X_8), นักเรียนลูกครึ่ง (X_9), ลูกคนโต (X_{10}), ลูกคนกลาง (X_{11}), ลูกคนเล็ก (X_{12}), ลูกคนเดียว (X_{13}), บุคลิกภาพ (X_{14}), สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา-มารดา (X_{15}), สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{16}), สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{17}) และลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน (X_{18})
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ปัจจัยโดยเรียงลำดับจาก ปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ ปัจจัยสุขภาพจิต (X_{19}), ปัจจัยอายุ (X_4) และปัจจัยเพศชาย (X_5) ตามลำดับสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี ได้ร้อยละ 26.70
4. สมการที่สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

4.1 สมการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 3.948 - .00847X_{19} - .00823X_4 - .147X_5$$

4.2 สมการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = -.266X_{19} - .280X_4 - .246X_5$$

**FACTORS AFFECTING ON THE EMOTIONAL INTELLIGENCE OF MIDDLE SCHOOL
STUDENTS IN INTERNATIONAL SCHOOLS IN CHANGWAT CHONBURI**

AN ABSTRACT

BY

MISS SATAPORN WAEWKLAIHONG

**Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education Degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
March 2004**

Sataporn Waewklaihong. (2004). *Factors Affecting on the Emotional Intelligence of Middle School Students in International School in Changwat Chonburi*. Master Thesis, M. Ed. (Educational Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Mrs. Wilailuck Pongsopar.

The purpose of this research was to study factors related to emotional intelligence of middle school students in International School in changwat Chonburi. These factors were divided into three dimensions; first of them were personal factors; age, gender, academic level, nationality, rank, personality, mental health. Second of them was family factor; interpersonal relationship between student and parents. Third of them were school environment factors; classroom-learning atmosphere, interpersonal relationship between student and teacher and interpersonal relationship between student and their peers group. The 162 samples were 81 males and 81 females. The instrument was factors affected on emotional intelligence of middle school student in International School A and International School B questionnaires. The data were analyzed by Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows:

1. There was significantly positive relationship among emotional intelligence and mental health (X_{19}) factor at 0.5 levels.
2. There were no significantly relationship among emotional intelligence and the following factors; academic primary school level 1 (X_1), academic primary school level 2 (X_2), academic primary school level 3 (X_3), age (X_4), male (X_5), female (X_6), Thai student (X_7), foreigner student (X_8), half-caste student (X_9), eldest child (X_{10}), middle child (X_{11}), youngest child (X_{12}), only child (X_{13}), personality (X_{14}), interpersonal relationship between student and parents (X_{15}), interpersonal relationship between student and their peers group (X_{16}), interpersonal relationship between student and teacher (X_{17}) and classroom-learning atmosphere (X_{18}).
3. The factors were significantly affected on emotional intelligence at .05 levels ranking from the most to the least were mental health (X_{19}), age (X_4) and male (X_5). They could predict further emotional intelligence of middle school students in International School in changwat Chonburi about percentage of 26.70.
4. The predicted equations of emotional intelligence of middle school student in International School A and International School B at .05 level were the following equations:

4.1 In items of raw scores were:

$$\hat{Y} = 3.948 - .00847X_{19} - .00823X_4 - .147X_5$$

4.2 In items of standard scores were:

$$Z = -.266X_{19} - .280X_4 - .246X_5$$

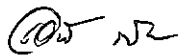
อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

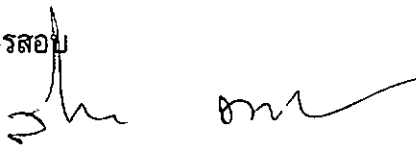
(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

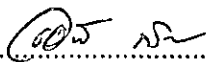
(รองศาสตราจารย์ เวชนี กรีทอง)

คณะกรรมการสอบ

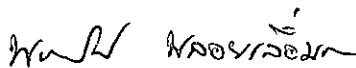
ประธาน

(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

กรรมการ

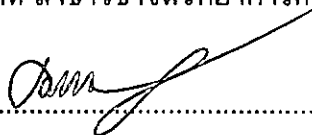
(รองศาสตราจารย์ เวชนี กรีทอง)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรสุกุล)

วันที่ 19 เดือน กันยายน พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ประธานควบคุมสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์เวณี กรีทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง กรรมการสอบปากเปล่าที่ได้รับแต่งตั้งเพิ่มเติม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนวคิด แนะนำ ช่วยปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนช่วยกระตุ้นให้กำลังใจ ในการทำวิจัยฉบับนี้ให้ลุล่วงมาด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เวณี กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และอาจารย์ดอกเตอร์พาสนา จุลรัตน์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนนานาชาติทั้ง 2 แห่งในจังหวัดชลบุรี ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือสนับสนุน อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณนักเรียนโรงเรียนนานาชาติที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 แห่งในจังหวัดชลบุรีทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ Mrs. Fedorak Joan และ Mrs. Lizette Mabini Habacon ที่กรุณาให้คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องในการเรียบเรียงแบบสอบถามเป็นภาษาอังกฤษ

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสถาพร คุณแม่ศุภางค์ แววล้ายหงษ์ และสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่คอยให้กำลังใจ ให้ความห่วงใย และให้ความช่วยเหลือในทุกๆ ด้านแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา คุณค่าของสารนิพนธ์นี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ครู อาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และอบรมสั่งสอนผู้วิจัยมาจนบัดนี้

ศตพร แววล้ายหงษ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	7
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์.....	8
ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์.....	8
ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์.....	10
องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์.....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์.....	18
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	18
งานวิจัยภายในประเทศ.....	20
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์.....	23
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนนานาชาติ.....	24
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	25
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	25
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	27
วิธีสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	27
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า.....	42
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
บทย่อ บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	49
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	49
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	49
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	50
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	50
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	52
ข้อเสนอแนะ.....	56
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	56
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	57
บรรณานุกรม.....	58
ภาคผนวก.....	62
ภาคผนวก ก.....	63
ภาคผนวก ข.....	68
ภาคผนวก ค.....	86
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	92

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน เพศ และเชื้อชาติ ของนักเรียน.....	37
2 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เป็น กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ระดับชั้นเรียน เชื้อชาติ และลำดับการเกิด.....	44
3 แสดงระดับคะแนนเฉลี่ย (Mean) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของตัวแปรต้น คือ อายุ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต สัมพันธภาพภายในครอบครัวระหว่างนักเรียนกับ บิดา มารดา ผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนกับเพื่อน และบรรยากาศด้านการเรียนการสอน.....	45
4 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ.....	46
5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาด ทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี โดยใช้การวิเคราะห์แบบStepwise.....	47
6 แสดงปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี โดยใช้วิธีการถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis).....	48
7 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามบุคลิกภาพ.....	87
8 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนกับบิดา มารดา.....	88
9 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนกับครู.....	89
10 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนกับเพื่อน.....	90
11 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ ของโรงเรียน.....	91

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันนี้พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาจำนวนเพิ่มสูงขึ้น และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งมีให้เห็นได้ตามหน้าหนังสือพิมพ์ ยกตัวอย่างเช่น นักศึกษาแพทย์ฆ่าหั่นศพแฟนสาวเพราะรู้สึกถูกละเมิดเชิงจิตใจอย่างร้ายแรง เนื่องจากแฟนสาวกำลังมีคนอื่นรักใหม่ (กรมสุขภาพจิต. 2543: 1) นักศึกษามหาวิทยาลัยชื่อดังแห่งหนึ่งกระโดดน้ำฆ่าตัวตาย เพราะสอบได้เกรดเฉลี่ยลดลง (ผู้จัดการออนไลน์. 2546) เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผิดหวังที่ถูกแฟนสาวบอกเลิก จึงบุกไปที่บ้านและเกิดบันดาลโทสะ ยิงนำสาวและยายของแฟนสาวจนได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต แล้วยิงตัวตายเพื่อหลบหนีความผิด (ผู้จัดการออนไลน์. 2546) ในต่างประเทศก็เช่นกัน ที่รัฐแคลิฟอร์เนียนักเรียนเกรดยี่สิบเพื่อนร่วมโรงเรียน ทำให้มีนักเรียนเสียชีวิต 2 คนและบาดเจ็บ 13 คน เนื่องจากนักเรียนคนดังกล่าว มีประวัติถูกเพื่อนล้ออยู่เป็นประจำ (ผู้จัดการออนไลน์. 2001) และจากข้อมูลของสำนักข่าวบีบีซี ในช่วงปีค.ศ. 1998 เกิดเหตุยิงกันในโรงเรียนทั่วสหรัฐอเมริกาทำให้มีผู้เสียชีวิตทั้งหมด 14 คนและบาดเจ็บกว่า 40 คน (ผู้จัดการออนไลน์. 1998)

จากข้อมูลเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าคนเราทุกวันนี้มีปัญหาทางอารมณ์เพิ่มมากขึ้นทำให้ไม่สามารถควบคุมความรู้สึก และการแสดงออกของตนเองได้อย่างเหมาะสม มองโลกในแง่ร้าย ทำให้มองเห็นแต่ปัญหาและความยุ่งยาก ท้อแท้หมดหวัง และหมดกำลังใจที่จะผลักดันตนเองให้ฟันฝ่าอุปสรรคไปได้ ปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการที่บุคคลมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ต่ำ หรือมีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำนั่นเอง ความฉลาดทางอารมณ์ เป็นคำย่อมาจาก Emotional Intelligence ซึ่งมีความหมาย เป็นทักษะเฉพาะตัวที่ทำให้คนเราประสบความสำเร็จทั้งในด้านการเรียน การงาน ครอบครัว และชีวิตส่วนตัว เพราะคนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ คือ คนที่สามารถเข้าใจความรู้สึกของตนเอง และผู้อื่น รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง รู้จักควบคุม จัดการ และแสดงออกทางอารมณ์ รู้จักใช้ชีวิตอย่างเหมาะสม สามารถที่จะตรวจสอบอารมณ์ และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นได้รู้เขารู้เรา และใช้ข้อมูลเหล่านี้มาขึ้นนำความคิดและการแสดงออกทางอารมณ์ของตน (Mayer and Salovey, 1997: 22) จะเห็นได้ว่าความฉลาดทางอารมณ์ช่วยให้เรามองโลกในแง่ดี ทำให้มีพลังในการต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ ได้อย่างไม่ท้อถอย สามารถสร้างกำลังใจให้กับตัวเองในยามล้มเหลวหรือมีปัญหาได้

จากการสำรวจปัญหาเบื้องต้น เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ ของเด็กนักเรียนโรงเรียนนานาชาติแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี โดยการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนจำนวน 35 คน ด้วยข้อคำถามจำนวน 4 ข้อดังนี้

ข้อ 1 ถามว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมชั้น ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และความสนใจที่มีต่อกิจกรรมส่วนรวมเป็นเช่นไร พบว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (เกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป) ไม่ค่อยสนใจต่อกิจกรรมส่วนรวม ชอบแยกตัว หรืออยู่กับรวมกลุ่มกับเฉพาะเพื่อนของตนเอง มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ค่อนข้างดี

ข้อ 2 ถามว่าระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง ใครมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้มากกว่ากันและทำอย่างไร พบว่า เด็กผู้หญิงสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดีกว่าเด็กผู้ชายโดยสังเกตได้จากนักเรียนใหม่ที่เป็นผู้หญิงจะสนิทกัน และมีกลุ่มเพื่อนเร็วกว่าเด็กผู้ชาย อีกทั้งนักเรียนหญิงก็จะเข้าไปทำความรู้จักกับเพื่อนนักเรียนใหม่มากกว่าเด็กผู้ชาย

ข้อ 3 ถามว่าเด็กไทยและเด็กต่างชาติมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเองเป็นเช่นไรเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร และมีความอยากรู้อยากเห็น กล้าแสดงออกแตกต่างกันเช่นไร พบว่า เด็กไทยและเด็กต่างชาติ มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ต่างกัน กล่าวคือเด็กไทย เก็บตัวและเก็บกด ไม่ชอบแก้ปัญหา ส่วนเด็กต่างชาติชอบใช้กำลัง ก้าวร้าว และชอบระเบิดอารมณ์ใส่เพื่อน แต่เด็กต่างชาติ มีความอยากรู้อยากเห็น ช่างสงสัย และกล้าแสดงออกมากกว่าเด็กไทย

ข้อ 4 เด็กไทยและเด็กต่างชาติมีความแตกต่างกันในเรื่องของการเคารพกฎระเบียบของโรงเรียนเป็นเช่นไร พบว่าเด็กไทยมีความเคารพในกฎระเบียบของโรงเรียนมากกว่าเด็กต่างชาติ

นอกจากนั้น การสำรวจปัญหาโดยการใช้แบบสอบถามปลายเปิด กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Grade 6-8) โรงเรียนนานาชาติแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2545 จำนวน 69 คน เป็นเด็กไทย 12 คน เด็กต่างชาติ 40 คนและเป็นลูกครึ่ง 17 คน ด้วยคำถามจำนวน 2 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1 เด็กนักเรียนชาวไทย ชาวต่างชาติ และนักเรียนลูกครึ่ง ให้ความช่วยเหลือหรือมีน้ำใจต่อเพื่อนนักเรียนด้วยกันเป็นอย่างไร พบว่า เด็กไทยจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ชอบช่วยเหลือและมีน้ำใจต่อเพื่อนฝูง เด็กต่างชาติจำนวน 31 คนคิดเป็นร้อยละ 77.5 ไม่ชอบช่วยเหลือใคร และไม่ต้องการให้ใครมาช่วยเหลือ ชอบทำอะไรด้วยตนเองมากกว่า และเด็กนักเรียนลูกครึ่งจำนวน 11 คนคิดเป็นร้อยละ 64.7 มีความเห็นใจผู้อื่น และยินดีที่จะช่วยเหลือเพื่อน แต่ชอบทำอะไรด้วยตนเองมากกว่า

ข้อ 2 เด็กนักเรียนชาวไทย ชาวต่างชาติ และนักเรียนลูกครึ่ง มีพฤติกรรมแสดงออก กับเพื่อนนักเรียนด้วยกันเป็นเช่นไร พบว่า เด็กไทยจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 มีความวิตกกังวล โกรธง่าย เก็บตัว ไม่ชอบเข้าสังคม และเก็บกด เด็กต่างชาติจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 มีพฤติกรรมก้าวร้าว ชอบรังแกคนที่อ่อนแอกว่า ไม่ค่อยเป็นมิตร ชอบระเบิดอารมณ์ใส่เพื่อน และเด็กนักเรียนลูกครึ่งจำนวน 9 คนคิดเป็นร้อยละ 52.9 ชอบระเบิดอารมณ์ใส่เพื่อน

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครู และนักเรียนดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าทั้งเด็กไทย เด็กต่างชาติ และลูกครึ่ง ต่างก็มีปัญหาในเรื่องของความฉลาดทางอารมณ์ด้วยกันทั้งสิ้น อาจมีมากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไป ความฉลาดทางอารมณ์ ถูกคาดหวังว่าจะช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในการเล่าเรียน และการทำงานเป็นความสามารถที่เพิ่มเติมเข้าไป เพื่อลดผลร้ายอันเกิดจากสังคมสมัยใหม่ ซึ่งเต็มไปด้วยความแก่งแย่ง เอาัดเอาเปรียบ มีชีวิตอยู่เพื่อวัตถุ โดยปราศจากจิตใจที่ดีงาม ฉะนั้นการที่เราทราบปัจจัยด้านใดมีผลต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ก็จะช่วยให้เราเข้าใจถึงกระบวนการในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์มากขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดตามคำนิยามของกรมสุขภาพจิต โดยมีแนวคิดว่าผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสมน่า จะมีความสามารถในการดำเนินชีวิต ที่มีหลักสำคัญ 3 ประการคือ รู้จักตนเองและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ สามารถปรับตัวและแก้ปัญหา แต่ไม่ใช่เพื่อชัยชนะ รวมทั้งรู้จักหาความสุขและแก้ทุกข์ให้ตนเอง ซึ่งแบ่งองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ (กรมสุขภาพจิต. 2543: 28-30) ไว้ดังนี้

1. ดี หมายถึงความสามารถในการควบคุมอารมณ์ และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

2. เก่ง หมายถึงความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหา และแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

3. สุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภูมิใจในตนเอง พอใจในชีวิตและมีความสุขสงบทางใจ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างเด็กไทย เด็กต่างชาติ และลูกครึ่งที่มีพื้นฐานทางครอบครัว และพื้นฐานทางด้านการศึกษาใกล้เคียงกันเพื่อสามารถจำแนกถึงปัจจัยต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความแตกต่างและยังเป็นการกระตุ้นให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ /

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ ความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าที่ได้ในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรีทั้ง 2 แห่ง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการพิจารณาวางแผนนโยบายในการพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนให้พ่อ แม่ ผู้ปกครองได้ตระหนักถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ ทำให้มีการมุ่งเน้น และพัฒนาการสร้างฉลาดทางอารมณ์ในตัวเด็กมากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์แก่ตัวเด็กเองทั้งทางด้าน ความสำเร็จในการเรียน ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และความสำเร็จในชีวิต เป็นการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามที่สังคมปรารถนา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประชากรคือ เด็กนักเรียนชาวไทย ชาวต่างชาติ และลูกครึ่ง ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Grade 6-8 หรือ Year 7-9) จำนวน 162 คนเป็นเด็กไทย 61 คน เด็กต่างชาติ 80 คน และลูกครึ่ง 21 คนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนนานาชาติ A จังหวัดชลบุรี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Grade 6-8) ปีการศึกษา 2546 จำนวน 76 คนเป็นเด็กไทย 16 คน เด็กต่างชาติ 53 คน และลูกครึ่ง 7 คน
2. โรงเรียนนานาชาติ B จังหวัดชลบุรี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Year 7-9) ปีการศึกษา 2546 จำนวน 86 คนเป็นเด็กไทย 45 คน เด็กต่างชาติ 27 คน และลูกครึ่ง 14 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กนักเรียนชาวไทย ชาวต่างชาติ และลูกครึ่ง ทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Grade 6-8 หรือ Year 7-9) จำนวน 162 คนเป็นเด็กไทย 61 คน เด็กต่างชาติ 80 คน และลูกครึ่ง 21 คนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนนานาชาติ A จังหวัดชลบุรี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Grade 6-8) ปีการศึกษา 2546 จำนวน 76 คนเป็นเด็กไทย 16 คน เด็กต่างชาติ 53 คน และลูกครึ่ง 7 คน
2. โรงเรียนนานาชาติ B จังหวัดชลบุรี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Year 7-9) ปีการศึกษา 2546 จำนวน 86 คนเป็นเด็กไทย 45 คน เด็กต่างชาติ 27 คน และลูกครึ่ง 14 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

1.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่

- 1.1.1 อายุ
- 1.1.2 เพศ
- 1.1.3 ระดับชั้นเรียน
- 1.1.4 เชื้อชาติ
- 1.1.5 ลำดับการเกิด
- 1.1.6 บุคลิกภาพ
- 1.1.7 สุขภาพจิต

1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

- 1.2.1 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา

1.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

- 1.3.1 ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน
- 1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
- 1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถของนักเรียน ในการที่จะดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในตนเอง เข้าใจในผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีแรงจูงใจตนเอง มีความยืดหยุ่น สามารถจัดความรู้สึกขัดแย้งภายในได้ด้วยตนเอง มองโลกในแง่ดี ตลอดจนมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ และการแสดงออกของตนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสามารถตรวจวัดได้โดยการทำแบบทดสอบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ โดยผู้ใดได้คะแนนอยู่ในช่วงปกติ ถือว่ามีความฉลาดทางอารมณ์ที่เหมาะสม ผู้ใดได้คะแนนมากกว่าช่วงปกติถือว่ามีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในขั้นสูงกว่าเกณฑ์ปกติ และผู้ใดได้คะแนนต่ำกว่าช่วงปกติ ถือว่ามีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ หรือควรได้รับการปรับปรุงพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนั้นๆ ให้มากยิ่งขึ้น

2. เชื้อชาติ หมายถึง บุคคลที่เกิดในเผ่าพันธุ์เดียวกัน

2.1 เด็กไทย หมายถึง เด็กนักเรียนเชื้อชาติไทย ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีบิดาและมารดาเป็นคนไทย ที่เรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Grade 6-8 หรือ Year 7-9) โรงเรียนนานาชาติ A และโรงเรียนนานาชาติ B จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2546

2.2 เด็กต่างชาติ หมายถึง เด็กนักเรียนชาวต่างชาติ ทั้งเพศชาย และเพศหญิง รวมถึงเด็กนักเรียนที่มี 2 เชื้อชาติ มีบิดาและมารดาเป็นชาวต่างชาติ (ยกเว้นลูกครึ่งไทยกับเชื้อชาติอื่นๆ) เรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Grade 6-8 หรือ Year 7-9) โรงเรียนนานาชาติ A และโรงเรียนนานาชาติ B จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2546 ซึ่งการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ศึกษาเด็กนักเรียนต่างชาติทั้งหมด 20 เชื้อชาติ ได้แก่ อเมริกัน, แคนาเดียน, จีน, ดัตช์, ฟินนิช, ฝรั่งเศส, เยอรมัน, อินเดีย, ญี่ปุ่น, เกาหลี, คูเวต, มาเลเซีย, เม็กซิกัน, สวีตซ์, รัสเซีย, ไต้หวัน, ยูเครนเนียน, อเมริกัน-อิตาลี, เดนิช-ฟิลิปปินส์โน และอิตาลี-อังกฤษ

2.3 ลูกครึ่ง หมายถึง เด็กนักเรียนทั้งเพศชาย และเพศหญิง ที่เกิดจากพ่อแม่ต่างเชื้อชาติกัน โดยมีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นเชื้อชาติไทย และอีกฝ่ายหนึ่งเป็นเชื้อชาติอื่น เรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Grade 6-8 หรือ Year 7-9) โรงเรียนนานาชาติ A และโรงเรียนนานาชาติ B จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2546 ซึ่งการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ศึกษาเด็กนักเรียนลูกครึ่งที่มีเชื้อชาติไทยกับเชื้อชาติอื่นซึ่งมีทั้งหมด 6 เชื้อชาติ ได้แก่ อเมริกัน, ออสเตรเลีย, อังกฤษ, อิตาลี, ญี่ปุ่น และสวิสเซอร์แลนด์

3. บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัย ที่เป็นลักษณะเฉพาะของนักเรียน เป็นการแสดงออกที่เป็นเอกลักษณ์ส่วนบุคคล หรือเอกลักษณ์ของนักเรียนเอง ซึ่งแสดงออกในรูปของพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ ซึ่งทำให้นักเรียนแต่ละคนมีบุคลิกภาพแตกต่างกันไป แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.1 บุคลิกภาพแบบแสดงตัว (Extrovert Personality) เป็นลักษณะนิสัยของนักเรียนที่สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีความสุข และชอบสมาคมอยู่ในหมู่เพื่อน ชอบการเคลื่อนไหว และชอบทำสิ่งต่างๆ โดยไม่ต้องมีแผนล่วงหน้า

3.2 บุคลิกภาพแบบเก็บตัว (Introvert Personality) เป็นลักษณะนิสัยของนักเรียน ที่มีความสนใจในตนเอง เชื่อมมั่นในความคิดของตนเองมาก คิดถึงตนเองเป็นสำคัญ ไม่ชอบติดต่อสังคม ชอบอยู่คนเดียว มีอารมณ์มั่นคง ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง และเก็บความรู้สึกเก่ง

4. สุขภาพจิต หมายถึง ความสามารถของนักเรียนที่จะปรับตัวให้มีความสุขอยู่กับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น สามารถดำรงชีวิตของตนเองอยู่ในสังคมได้อย่างสมดุล สุขสบาย รวมทั้งสามารถสนองความต้องการของตนเอง ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปได้ โดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจ ทั้งนี้คำว่าสุขภาพจิต มิได้หมายความว่าเฉพาะเพียงปราศจากอาการของโรคจิต และโรคประสาทเท่านั้น

5. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา หมายถึง พฤติกรรมที่บิดา มารดาปฏิบัติต่อนักเรียน และพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อบิดา มารดา เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 พฤติกรรมที่บิดา มารดาปฏิบัติต่อนักเรียน ได้แก่ การให้ความรัก ความหวังใต่อนักเรียน ให้กำลังใจและความไว้วางใจในการทำกิจกรรมของนักเรียน เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำทั้งในด้านการเรียนและเรื่องส่วนตัวของนักเรียน

5.2 พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อบิดา มารดา ได้แก่ การแสดงความรัก และความเคารพของนักเรียนต่อบิดา มารดา การเชื่อฟัง ช่วยเหลืองานที่บิดา มารดามอบหมายให้ด้วยความเต็มใจ ยอมรับกฎระเบียบในครอบครัว ตั้งใจเรียน การขอคำแนะนำและการให้บิดา มารดามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และรับรู้เรื่องราวต่างๆ ในการเรียน รวมถึงกิจกรรมของนักเรียน และไม่ทำให้อบิดา มารดาเสียใจ

6. ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน มีดังนี้

6.1 สถานที่เรียน หมายถึง ลักษณะที่ตั้ง และบริเวณโรงเรียน สภาพอาคารเรียน การถ่ายเทอากาศในห้องเรียน ความสะอาดและความเป็นระเบียบของห้องเรียน ขนาดของ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ สถานที่ฝึกกิจกรรมของนักเรียน

6.2 สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน หมายถึง ปริมาณของอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน เมื่อเทียบกับจำนวนอาจารย์ และนักเรียน ความทันสมัย ตลอดจนคุณภาพการใช้งาน

7. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู หมายถึง พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน และนักเรียนปฏิบัติต่อครูทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันดังรายละเอียดต่อไปนี้

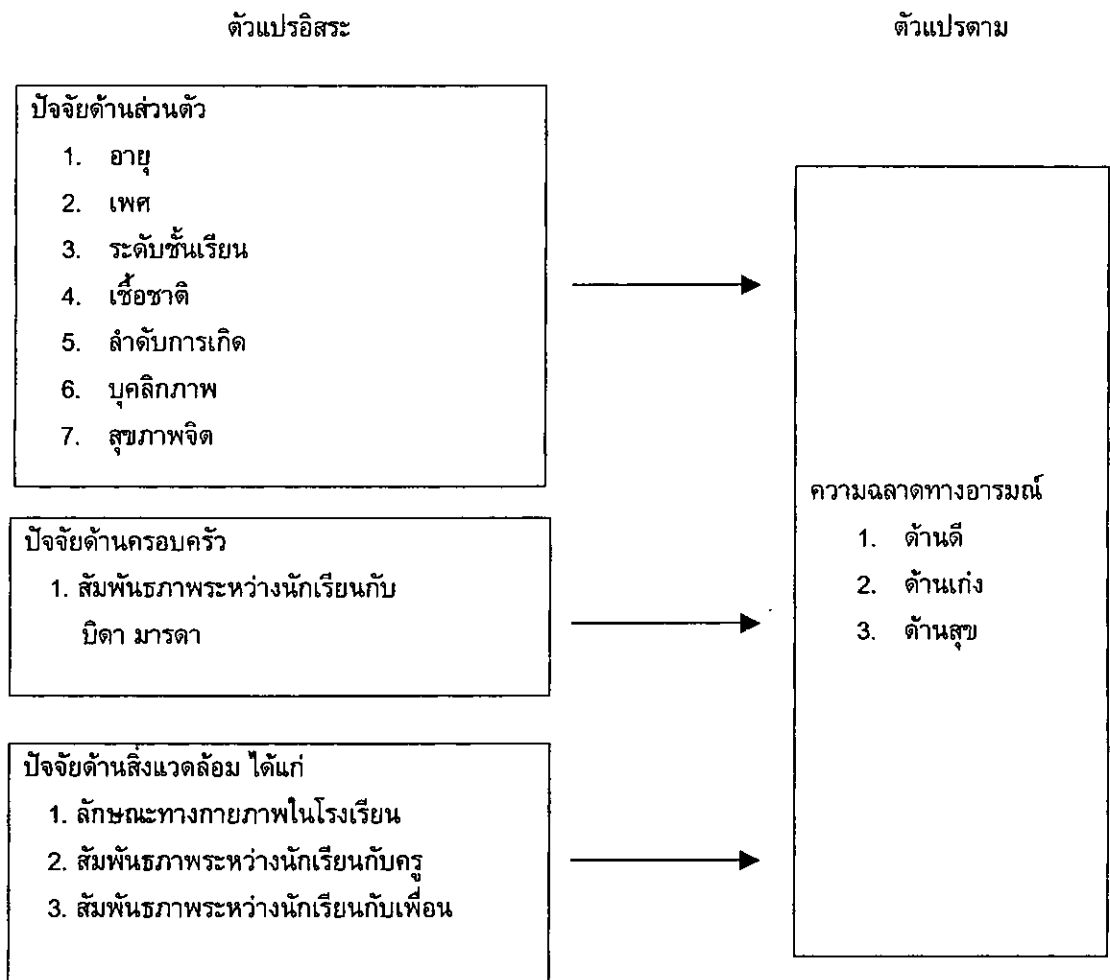
7.1 พฤติกรรมที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน ได้แก่ ให้ความสนใจต่อนักเรียน ให้ความเป็นกันเอง ให้ความรัก ความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา และข้อชี้แนะ ทั้งในด้านการเรียน และด้านส่วนตัว

7.2 พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติต่อครู ได้แก่ ความเคารพ เชื่อฟังในครูผู้สอน ตั้งใจ และสนใจกระทำในสิ่งที่ครูอบรมสั่งสอน และซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัยด้านการเรียนและด้านส่วนตัว

8. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึงพฤติกรรมที่นักเรียนและเพื่อนปฏิบัติต่อกัน ทั้งในและนอกห้องเรียน และในด้านส่วนตัว เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้แก่ การช่วยเหลือซึ่งกัน การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การใกล้ชิด การห่วงใย การมีความสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำ

กิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อน ด้วยความรักและความสามัคคี เพื่อให้ประสบความสำเร็จทั้งในด้านการเรียน และกิจกรรมต่างๆ

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนนานาชาติ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์

1.1.1 ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์

บาร์ออน (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, 2542: 29 ; อ้างอิงจาก Bar-on, 1992) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นชุดของความสามารถส่วนตัวด้านอารมณ์ และด้านสังคมของบุคคล ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเขาในการต่อกรกับข้อเรียกร้อง และแรงกดดันจากสภาพแวดล้อมทั้งหลายได้เป็นอย่างดี

เมเยอร์และซาโลเวย์ (Mayer and Salovey) (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2543: 14 ; อ้างอิงจาก Mayer and Salovey, 1997, *Emotional Development and Emotional Intelligence*) ได้ให้ความหมายว่า ความฉลาดทางอารมณ์นั้นเปรียบเสมือน ความสามารถของบุคคลในการรับรู้ และแสดงอารมณ์นั้นออกมา สามารถที่จะแยกแยะ และประสมประสานความคิดกับอารมณ์ มีความเข้าใจและสามารถแสดงอารมณ์ได้อย่างมีปัญญา และไหวพริบ ตลอดจนทั้งสามารถที่จะควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ทุกสถานการณ์

คูเปอร์ และซาวาฟ (Cooper and Sawaf, 1997: 21) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์ เป็นความสามารถของบุคคลในการรับรู้ เข้าใจ และรู้จักใช้พลังทางด้านอารมณ์ของตน เป็นรากฐานในการสร้างสัมพันธภาพ และโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น

โดนัลด์สัน (คมเพชร จัตรสุกุล และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2542: 12 ; อ้างอิงจาก Donaldson, 1997: 2) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และมีความสำคัญมากกว่าเชาวน์ปัญญา บุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์ จะรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเองสามารถที่จะเผชิญความเครียดได้อย่างเหมาะสม มีความยืดหยุ่น มีเป้าหมายในชีวิต มองโลกในแง่ดี และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

โกลแมน (Goleman. 1998: 95) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่า หมายถึงความสามารถในการตระหนักรู้ถึงความรู้สึกของตนเอง และความรู้สึกของผู้อื่น จนสามารถบริหาร หรือจัดการกับอารมณ์ของตนเพื่อเป็นแรงจูงใจในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้อย่างประสบความสำเร็จ

ฟอกซ์ และสเปคเตอร์ (กมเพชร ฉัตรศุภกุล และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2542: 4 ; อ้างอิงจาก Fox and Spector. 2000) ได้ให้ความหมายว่าความฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถของบุคคลในการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง สามารถใช้สติ และปัญญาในการบริหารอารมณ์ หรือควบคุมอารมณ์ของตนเอง และสามารถรู้จักใช้อารมณ์อย่างฉลาด

สุรพงศ์ อำพันวงษ์ (โรงพยาบาลรามารัตน์. 2542: 1) กล่าวว่าความฉลาดทางอารมณ์หมายถึงความสามารถในการควบคุมอารมณ์ และพัฒนาอารมณ์ ให้เป็นปกติสุขได้ไม่ว่าเหตุการณ์รอบข้างจะเป็นอย่างไร ความฉลาดทางอารมณ์ เป็นสิ่งที่เพิ่มพูนได้จากการอบรมเลี้ยงดู การฝึกฝนทุกช่วงชีวิต คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ไม่ดี จะไม่เข้าใจตนเอง ไม่เข้าใจคนอื่น ไม่ยอมรับความจริง เอาแต่ใจตนเอง ไม่สามารถแก้ไขความขัดแย้งในใจตนเองได้

ทศพร ประเสริฐสุข (2543: 94) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถลักษณะหนึ่งของบุคคลที่จะตระหนักถึงความรู้สึก ความคิด และอารมณ์ของตนเอง และของผู้อื่นสามารถควบคุมอารมณ์และแรงกระตุ้นภายใน ตลอดจนสามารถคอยการตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสม ถูกกาลเทศะ สามารถให้กำลังใจตนเองในการที่จะเผชิญกับอุปสรรคและข้อขัดแย้งต่างๆ ได้อย่างไม่คับข้องใจ รู้จักบริหารจัดการความเครียดที่จะขัดขวางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อันมีค่าของตนได้ สามารถชี้นำความคิด และการกระทำของตนในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งในฐานะผู้นำ หรือผู้ตามได้อย่างมีความสุข จนประสบความสำเร็จในการเรียน (Study Success) ความสำเร็จในอาชีพ (Career Success) ตลอดจนประสบความสำเร็จในชีวิต (Life Success)

พระราชวรมนี (กรมสุขภาพจิต. 2543: 2) ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นการใช้ปัญญากำกับอารมณ์ที่ออกมาให้มีเหตุผล เป็นการแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาในแต่ละสถานการณ์ โดยถือว่าอารมณ์ความรู้สึกนั้นเป็นพลังให้เกิดความประพฤติ ซึ่งถ้าพลังขาดปัญญากำกับก็เป็นพลังบอด ปัญญาจึงเป็นตัวที่จะกำกับชีวิตของเราให้การแสดงออกเป็นไปในทางถูกต้อง

พระธรรมปิฎก (กรมสุขภาพจิต. 2543: 2) ได้กล่าวถึงความฉลาดทางอารมณ์ว่าอารมณ์คือสภาพจิตนั่นเอง และสภาพจิตก็โยงไปถึงพฤติกรรมความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เพราะอารมณ์หรือสภาพจิตนั้นอาศัยพฤติกรรมเป็นช่องทางสื่อสารการแสดงออก เมื่ออารมณ์หรือสภาพจิตได้รับการพัฒนา ชี้นำทางขยาย ขอบเขตและปลดปล่อยด้วยปัญญาให้สื่อสารแสดงออกได้ผลดีด้วยพฤติกรรมทางกาย วาจา ก็นับได้ว่าระบบความสัมพันธ์แห่งพฤติกรรม จิตใจ และปัญญาเข้ามาประสานบรรจบเป็นองค์รวม ซึ่งเมื่อดำเนินไปอย่างถูกต้องก็จะอยู่ในภาวะสมดุล ให้เกิดผลดีทั้งแก่ตนเองและคนอื่น ตลอดจนสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งหมด

กล่าวโดยสรุป ความฉลาดทางอารมณ์ คือความสามารถของบุคคลในการที่จะดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในตนเอง เข้าใจในผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีแรงจูงใจตนเอง มีความยืดหยุ่น สามารถบริหารจัดการความขัดแย้งภายในได้ด้วยตนเอง มองโลกในแง่ดี ตลอดจนมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ และการแสดงออกของตนเองได้อย่างเหมาะสม

1.1.2 ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์

ในระยะแรก ที่นักจิตวิทยาคิดและเขียนเกี่ยวกับเชาวน์ปัญญา ส่วนใหญ่จะให้ความสนใจกับความสามารถด้านการฉลาดรู้ของเชาวน์ปัญญา (Cognitive) เช่น ความจำและการแก้ปัญหา แต่มีนักจิตวิทยาหลายคน ที่เริ่มเห็นความสำคัญของความฉลาดรู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับเชาวน์ปัญญา (Non-Cognitive Aspects) เช่น เวคสเลอร์ (กรมสุขภาพจิต. 2543: 5 ; อ้างอิงจาก Wechsler. 1940) ได้ให้คำจำกัดความของเชาวน์ปัญญา ว่า "เป็นความสามารถหลาย ๆ ด้านรวมกันของบุคคลในการกระทำอย่างมีจุดมุ่งหมาย คิดอย่างมีเหตุผล และจัดการกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ" นอกจากนี้ เวคสเลอร์ยังได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ความฉลาดรู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับเชาวน์ปัญญา มีองค์ประกอบ 3 ด้านคือ อารมณ์ บุคคล และสังคม แบบทดสอบเชาวน์ปัญญาที่ไม่รวมองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้ จะเป็นแบบทดสอบที่ไม่สมบูรณ์ นอกจาก เวคสเลอร์แล้ว นักจิตวิทยาอีกคนหนึ่งคือ ทอร์นไดค์ (กรมสุขภาพจิต. 2543: 5 ; อ้างอิงจาก Thorndike. 1937) ซึ่งให้ความสนใจด้านเชาวน์ปัญญา ด้านสังคม แต่เป็นที่น่าเสียดายที่แนวคิดเหล่านี้ได้ถูกละเลย ในช่วง ค.ศ. 1937 เป็นต้นมา จนกระทั่งถึงค.ศ. 1983 เมื่อ การ์ดเนอร์ (กรมสุขภาพจิต. 2543: 5 ; อ้างอิงจาก Gardner. 1983) เริ่มเสนอแนวคิดว่าความสามารถภายในของบุคคล (Intrapersonal Intelligence) และความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น (Interpersonal Intelligence) มีความสำคัญที่ควรทดสอบหรือประเมินได้เช่นเดียวกับการทดสอบเชาวน์ปัญญา และการทดสอบชนิดอื่นๆ

เมื่อซาโลเวย์และเมเยอร์ (กรมสุขภาพจิต. 2543: 6 ; อ้างอิงจาก Salovey & Mayer. 1990) เริ่มใช้คำว่า "ความฉลาดทางอารมณ์" ใน ค.ศ. 1990 ก็ได้ให้ความสนใจกับแนวคิดเกี่ยวกับ ความฉลาดรู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับเชาวน์ปัญญาที่มีมาก่อนหน้านี้ ซาโลเวย์และเมเยอร์ ได้อธิบายถึงความฉลาดทางอารมณ์ว่า "เป็นรูปแบบหนึ่งของความฉลาดทางสังคม ที่ประกอบด้วยความสามารถในการรู้อารมณ์ และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น สามารถแยกความแตกต่างของอารมณ์ที่เกิดขึ้น และใช้ข้อมูลนี้เป็นเครื่องชี้นำในการคิดและกระทำสิ่งต่างๆ" ซาโลเวย์และเมเยอร์ ยังได้ริเริ่มโครงการศึกษาวิจัย เพื่อจะนำไปพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ที่มีความแม่นยำและศึกษาค้นคว้า ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ด้วย ส่วนผู้ที่ทำให้คำว่า Emotional Intelligence เป็นที่รู้จักแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ แดเนียล โกลแมน (กรมสุขภาพจิต. 2543: 5 ; อ้างอิงจาก Goleman. 1995) และได้เขียนบทความลงใน Reader's Digest เรื่อง "What's your Emotional IQ" ในปี ค.ศ. 1996 และได้เขียนเกี่ยวกับเรื่อง Emotional Intelligence ใน The Edmonton Sunday Journal ในปี ค.ศ. 1997 ในระยะก่อนหน้าและใกล้เคียงกันนี้ก็ได้นักจิตวิทยาอีกหลายท่านที่ได้ศึกษาเรื่อง Emotional Intelligence เช่น การ์ดเนอร์ (Gardner. 1983) ไวซิงเกอร์ (Weisinger. 1998) เมเยอร์และซาโลเวย์ (Mayer & Salovey. 1997) คูเปอร์และสวอฟ (Cooper & Sawaf. 1997) บาร์ออน (Bar-On. 1997) เป็นต้นบุคคลเหล่านี้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจ และภูมิหลังด้านประสบการณ์ในการทำงาน แต่โดยสรุปแล้ว จะเน้นโครงสร้างของความฉลาดทางอารมณ์ที่สำคัญ 3 ด้านคือ ความสามารถทางสังคม การสร้างและรักษาสัมพันธภาพ (Interpersonal Intelligence) ความสามารถส่วนบุคคลในการตระหนักรู้ เข้าใจอารมณ์ตนเอง และแสดงออกอย่างเหมาะสม (Intrapersonal Intelligence) และความสามารถด้านการปรับตัวทางอารมณ์ (Adaptability)

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าปัจจุบันนักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้หันมาให้ความสนใจกับความฉลาดทางอารมณ์กันมากขึ้น เพราะปัจจัยที่ทำให้คนเราประสบความสำเร็จ มิใช่ความฉลาดเพียงอย่างเดียว แต่ความฉลาดทางอารมณ์ต่างหากที่เป็นส่วนสำคัญที่ประคับประคองให้คนเราประสบผลสำเร็จในชีวิตอย่างแท้จริงทุกๆ ด้าน (Salovey, Mayer and Caruso. 1997: 17) เพราะคนที่มีความฉลาดทางอารมณ์คือ คนที่สามารถเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง รู้จักควบคุม จัดการ และแสดงออกทางอารมณ์ รู้จักใช้ชีวิตอย่างเหมาะสม สามารถที่จะตรวจสอบอารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นได้ รู้เขารู้เรา และใช้ข้อมูลเหล่านี้มาชี้นำความคิด และการแสดงออกทางอารมณ์ของตน (Mayer and Salovey. 1997: 22) จะเห็นได้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีอิทธิพลต่อตัวเราอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นการกระทำสิ่งใดก็ตาม คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงก็คือ คนที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข เข้าใจอารมณ์ และปัญหาสังคมได้ในแง่มุมต่างๆ มีความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

1.1.3 องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์

ไฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (กรมสุขภาพจิต. 2543: 16 ; อ้างอิงจาก Howard Gardner: 1983) ได้จำแนกความฉลาดทางอารมณ์ใน 2 ลักษณะ คือ

1. Interpersonal Intelligence ความฉลาดต่อบุคคลอื่น หมายถึง การรับรู้และตอบสนองต่ออารมณ์ และความต้องการของผู้อื่นอย่างเหมาะสม

2. Intrapersonal Intelligence ความฉลาดในตนเอง หมายถึง การรับรู้อารมณ์ของตนเองและสามารถแยกแยะ ตลอดจนจัดการกับอารมณ์ของตนเองซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสม

สโลเวย์และเมเยอร์ (ทศพร ประเสริฐสุข. 2543: 100-101 ; อ้างอิงจาก Salovey & Mayer. 1990. *Emotional Development and Emotional Intelligence*) ได้เสนอองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์เป็นประเด็นหลักๆ 5 ประเด็น คือ

1. Knowing one's Emotional หรือ Self - Awareness หมายถึงการตระหนักรู้ตนเองและอารมณ์ของตนตามความเป็นจริง และสามารถควบคุมอารมณ์ และความรู้สึกของตนเองได้

2. Managing Emotional คือ ความสามารถในการบริหารจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์เพื่อไม่ให้เกิดความเครียด มีเทคนิคในการคลายเครียด สลดความวิตกกังวล รุนแรงได้อย่างรวดเร็ว ไม่ฉุนเฉียวง่าย กล่าวคือ สามารถทำให้อารมณ์ชุ่มฉ่ำหายไปโดยเร็ว

3. Recognizing Emotional in Other เป็นการรับรู้อารมณ์และความต้องการของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น เอาใจเขามาใส่ใจเรา และสามารถแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

4. Motivating Oneself เป็นความสามารถในการจูงใจตนเองสามารถควบคุมความต้องการ และแรงกระตุ้นได้อย่างเหมาะสม สามารถรอคอยการตอบสนองความต้องการ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ดีกว่า มองโลกในแง่ดี สามารถจูงใจ และให้กำลังใจตนเองได้

5. Handling Relationship เป็นความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับคนรอบข้างได้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้าง

โดนัลด์สัน (คมเพชร จัตรสุกุล และ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2542: 12 ; อ้างอิงจาก Donaldson. 1997: 2) กล่าวว่า โครงสร้างที่สำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ ควรจะประกอบด้วย

1. Emotional Self - Awareness คือ การรับรู้ ตระหนักรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น รู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง สามารถควบคุม จัดการและแสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม มีสติที่สามารถตระหนักรู้และรับรู้ ได้ว่าขณะนี้กำลังคิดอะไร ทำอะไร รู้สึกอย่างไร ตลอดจนสามารถรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

2. Self - Motivation คือ มีแรงจูงใจตนเอง มีพลังใจมีแรงบันดาลใจที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุ เป้าหมายในชีวิต

3. Stress Tolerance คือ สามารถอดทนอดกลั้น ยืนหยัดต่อความเครียดได้สามารถอดทน อดกลั้นต่อสภาพต่างๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดจนสามารถเผชิญต่อสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความเครียดได้อย่าง เหมาะสม

4. Flexibility คือ มีความยืดหยุ่น ไม่ยึดมั่นถือมั่น จนทำให้ปรับตัวไม่ได้

5. Impulse-Control คือมีความสามารถที่จะควบคุมสิ่งๆ ที่มากกระตุ้นจิตใจของตนเอง

6. Optimism คือ การมองโลกในแง่ดี

คูเปอร์และชาวาฟ (ทศพร ประเสริฐสุข. 2543: 93 ; อ้างอิงจาก Cooper & Sawaf. 1997. *Executive EQ intelligence in leadership and organization.*) ได้เสนอโครงสร้าง EQ ไว้เพื่อสะดวกแก่การวัดที่ เรียกว่า EQ Map ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. ความรอบรู้ในอารมณ์ (Emotional Literacy) ซึ่งจะเป็นตัวที่ทำให้เกิดการรับรู้ การควบคุม ตัวเอง และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ประกอบด้วย

1.1 ความซื่อสัตย์ในอารมณ์ (Emotional Honesty) คือรับรู้อารมณ์ตรงตามที่เป็น

1.2 การสร้างพลังอารมณ์ (Emotional Energy) รวบรวมอารมณ์ให้เกิดพลังสร้าง

สรรค์

1.3 ตระหนักรู้ในอารมณ์ (Awareness)

1.4 รับผลย้อนกลับของอารมณ์ (Feedback)

1.5 หยั่งรู้ด้วยตนเอง (Intuition)

1.6 รับผิดชอบ (Responsibility)

1.7 สร้างสัมพันธ์เชื่อมโยง (Connection)

2. ความเหมาะสมทางอารมณ์ (Emotional Fitness) ประกอบด้วย

2.1 สร้างความเชื่อถือได้ให้เกิดแก่ตน (Authenticity)

2.2 มีความเชื่อ ศรัทธา และมีความยืดหยุ่น

2.3 สร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลา ไม่พอใจที่จะอยู่กับที่

2.4 ความสามารถที่กลับสู่สภาพปกติ และเดินทาง

3. ความลึกซึ้งทางอารมณ์ (Emotional Depth) เป็นการสำรวจแนวทางที่จะปรับชีวิตและหน้าที่ การงานให้เข้ากับศักยภาพและเป้าหมายของตัวเอง ประกอบด้วย

3.1 ความผูกพันในงาน รู้รับผิดชอบ และมีสติ

3.2 มีเป้าหมาย และศักยภาพที่โดดเด่น

3.3 มีความซื่อตรง (Integrity) ทำงานอย่างซื่อสัตย์ และยึดหลักจริยธรรมรักษา มาตรฐานส่วนบุคคล ทำตามที่พูด รักษาคำพูด ยอมรับข้อผิดพลาดที่ตนกระทำอย่างเปิดเผย

3.4 สามารถโน้มน้าว จูงใจบุคคลอื่น โดยปราศจากอำนาจ

4. ความกลมกลืนและความไปกันได้ทางอารมณ์ (Emotional Alchemy) โดยสัญชาตญาณด้าน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสมรรถภาพที่จะเผชิญปัญหา และความกดดัน ประกอบด้วย

4.1 การแสดงออกด้านการหยิ่งรู้

4.2 สามารถคิดใคร่ครวญ

4.3 การเล็งเห็นโอกาส

4.4 การสร้างอนาคต

บาร์ออน (คมเพชร ฉัตรศุภกุล และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2542: 10 ; อ้างอิงจาก Bar - On. 1998. และกรมสุขภาพจิต. 2543.) ได้กำหนดโครงสร้างความฉลาดทางอารมณ์ โดยแบ่งเป็นโครงสร้างหลัก 5 ด้าน และองค์ประกอบย่อย 15 ด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 องค์ประกอบภายในตนเอง (Intrapersonal Skills) ประกอบด้วย

1.1 Emotional Self - Awareness การตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง คือความสามารถในการ รับรู้และเข้าใจความรู้สึกของตนเอง

1.2 Self - Regard การเคารพในศักดิ์ศรีของตนเอง คือความสามารถในการรับรู้ เข้าใจ และ ศรัทธาตนเอง

1.3 Assertiveness การกล้าแสดงออก คือความสามารถในการแสดงความรู้สึก ความเชื่อ ความคิด และปกป้องสิทธิของตนเองด้วยวิธีการอย่างสร้างสรรค์

1.4 Self - Actualization การรู้จัก และเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง คือการรับรู้ถึงคุณค่าของ ตนเองทำในสิ่งที่สามารถทำได้ และต้องทำด้วยความสุข และความพอใจ

1.5 Independent ความเป็นอิสระด้านอารมณ์ คือความสามารถในการกำหนดเป้าหมายของ ตนเอง สามารถควบคุมความคิด การกระทำโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น

ด้านที่ 2 องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) ประกอบด้วย

2.1 Interpersonal Relationships สัมพันธภาพระหว่างบุคคล คือความสามารถในการสร้างและ คงสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น แสดงออกโดยมีความผูกพันทางอารมณ์ที่แน่นแฟ้น รวมทั้งรู้จักการให้ และรับความรัก ความเอาใจใส่

2.2 Social Responsibility ความรับผิดชอบทางสังคม คือความสามารถในการร่วมมือและมี ส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคมที่ตนเกี่ยวข้อง

2.3 Empathy ความเห็นอกเห็นใจ คือความสามารถในการรับรู้ เข้าใจ และยอมรับความรู้สึก ของผู้อื่น

ด้านที่ 3 องค์ประกอบด้านการปรับตัวทางอารมณ์ (Adaptability Scales) ประกอบด้วย

3.1 Problem - Solving การแก้ปัญหา คือความสามารถในการรับรู้ เข้าใจปัญหาและสามารถหาแนวทางในการแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพ

3.2 Reality Testing การตรวจสอบตามความเป็นจริง คือความสามารถในการแยกแยะความรู้สึกส่วนตัวกับสิ่งที่มีอยู่ในความเป็นจริง และสามารถปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์นั้น

3.3 Flexibility ความยืดหยุ่น คือความสามารถในการปรับอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป หรือมีความยืดหยุ่น

ด้านที่ 4 องค์ประกอบด้านการจัดการกับความเครียด (Stress - Management Scales) ประกอบด้วย

4.1 Stress Tolerance การอดทน อดกลั้น ยืนหยัดต่อความเครียดที่เกิดขึ้น และหาแนวทางที่จะจัดการกับความเครียดที่เกิดขึ้น คือความสามารถในการอดทนต่อเหตุการณ์ที่ร้ายแรง ภาวะกดดัน และความรุนแรงของอารมณ์ได้ รวมทั้งตอบสนองได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

4.2 Impulse -Control การจัดการกับความรู้สึกที่บังเกิดขึ้นภายในจิตใจตนเอง และการควบคุมอารมณ์ของตนเอง คือความสามารถในการอดทนต่อความปรารถนา สิ่งยั่วยุ และการ แสดงออกที่ขาดการควบคุมได้

ด้านที่ 5 องค์ประกอบด้านลักษณะอารมณ์โดยทั่วไป (General Mood) ประกอบด้วย

5.1 Happiness ความสุข คือความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตเป็นส่วนใหญ่ และยินดีในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

5.2 Optimism การมองโลกในแง่ดี คือความสามารถในการมองโลกในแง่ดี แม้จะเผชิญกับสถานการณ์ที่เลวร้าย

โกลแมน (ทศพร ประเสริฐสุข. 2543: 101 - 105 ; อ้างอิงจาก Goleman. 1998. *Harvard Business review.*) ได้จำแนก EQ ออกเป็น 2 สมรรถนะใหญ่ๆ คือ สมรรถนะทางด้านสังคม และสมรรถนะส่วนบุคคล ดังนี้

1. สมรรถนะทางด้านสังคมเป็นการสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นประกอบด้วย

1.1 การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) หมายถึง การตระหนักรู้ถึง ความต้องการความรู้สึกและความห่วงใยของ ผู้อื่น

1.1.1 การเข้าใจผู้อื่น ตระหนักรู้ถึงความรู้สึก นึกคิด และมุมมองของผู้อื่น สนใจผู้อื่นมากขึ้นรวมทั้งความวิตกกังวลของบุคคลอื่นด้วย

1.1.2 มีจิตใจให้บริการ (Service Minded) รับรู้คาดคะเนและตอบสนองความต้องการของบุคคลอื่นหรือผู้ที่มาติดต่อสัมพันธ์กับเราได้ดี

1.1.3 ส่งเสริมผู้อื่น ทราบความต้องการและช่วยพัฒนาให้เขามีความรู้ ความสามารถให้ถูกทาง ให้โอกาสบุคคลอื่นสามารถมองเห็นความเป็นไปได้จากการมองเห็นความแตกต่างของคน และไม่ถือเขาถือเรา

1.1.4 ตระหนักรู้ถึงทัศนคติความคิดเห็นของกลุ่ม และสามารถคาดคะเนสถานการณ์ในด้านความสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่มได้

1.2 ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) เป็นความคล่องในการติดต่อกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี โดยสามารถแสวงหาความร่วมมือจากผู้อื่นได้

1.2.1 ความสามารถในการโน้มน้าวใจ สามารถแสดงวิธีการโน้มน้าวความคิดเห็นของบุคคลอื่นได้อย่างนุ่มนวล แนบเนียนและได้ผล

1.2.2 มีการสื่อสารที่ดี (Communication Skills) ชัดเจน นุ่มนวล ถูกต้อง น่าเชื่อถือ

1.2.3 มีความเป็นผู้นำ สามารถโน้มน้าวใจ หรือผลักดันกลุ่มได้อย่างดี ถูกทิศทาง

1.2.4 สามารถกระตุ้น เร้าริเริ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี (Managing Change) ซึ่งทางการบริหาร เรียกว่า การบริหารการเปลี่ยนแปลง

1.2.5 สามารถบริหารความขัดแย้งได้ดี (Conflict Management) เจรจาต่อรองแก้ไขหาทางยุติข้อขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม

1.2.6 สร้างสายสัมพันธ์ เสริมสร้างความร่วมมือร่วมใจกัน ปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย

1.2.7 ทำงานเป็นทีม ร่วมมือกันเพื่อบรรลุเป้าหมาย

1.2.8 สร้างสมรรถนะของทีมงาน ให้เกิดพลังร่วมมือ

2. สมรรถนะส่วนบุคคลเป็นความสามารถในการบริหารจัดการกับตนเองได้อย่างดีประกอบด้วย

2.1 การตระหนักรู้ตนเอง (Self - Awareness) เป็นการตระหนักรู้ความรู้สึก และความโน้มเอียงของตนเอง หรือที่เรียกว่า เป็นผู้มีสติ สามารถยังรู้โดยการสำรวจตนเอง รู้ถึงความเป็นไปได้ของตนเองต่อการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ รอบตัว และความพร้อมของตนเอง

2.1.1 เป็นผู้รู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง รู้ถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดความรู้สึกนั้นๆ และคาดคะเนผลที่จะเกิดตามมาได้

2.1.2 สามารถประเมินตนเองได้ตามความเป็นจริง รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง

2.1.3 มีความมั่นใจในตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถ และความมีคุณค่าในตนเอง สามารถจัดการกับความรู้สึกภายในตนได้โดยให้อยู่ในสภาวะที่พอเหมาะพอดี

2.2 ความสามารถในการควบคุมตนเอง (Self - Regulation) การควบคุม หรือกำหนดตัวเองนับเป็นปัจจัยที่สำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ ไม่ทำอะไรโดยใช้อารมณ์พาไป

2.2.1 การควบคุมตนเองสามารถจัดการกับภาวะอารมณ์หรือความฉุนเฉียวต่างๆ ได้ เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ เป็นที่ไว้วางใจ

2.2.2 เป็นผู้ที่เน้นที่จะทำอะไรโดยรักษาคุณงามความดีเป็นหลัก

2.2.3 เป็นผู้ใช้สติปัญญา แสดงความรับผิดชอบ

2.2.4 มีความสามารถในการปรับตัว ยืดหยุ่นในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

2.2.5 ชอบสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เปิดใจกว้างกับความคิดแนวทาง และข้อมูลใหม่ๆ ได้

อย่างมีความสุข

2.3 สามารถสร้างแรงจูงใจ และจูงใจตนเองได้ (Motivating Oneself) เพื่อเป็นแนวโน้มนำทางอารมณ์ที่เกื้อหนุนต่อการมุ่งสู่เป้าหมาย

2.3.1 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) โดยพยายามทำภารกิจต่างๆ มีการปรับปรุงสู่มาตรฐานอันดีเลิศ (Standard of Excellence)

2.3.2 มีความจงรักภักดี (Royalty) ยึดมั่นกับเป้าหมายของกลุ่ม และเป้าหมายขององค์กร

2.3.3 คิดริเริ่ม และพร้อมที่จะปฏิบัติตามที่โอกาสอำนวย

2.3.4 มองโลกในแง่ดี เผชิญกับปัญหา และอุปสรรคได้อย่างไม่ย่อท้อ จนสำเร็จ

บรรลุเป้าหมาย

ไวส์ซิงเจอร์ (สุภาพร พิสิฐรัฐพัฒนะ. 2543: 10 ; อ้างอิงจาก Weisinger. 1998. *Emotional intelligence at work.*) ได้กำหนดความฉลาดทางอารมณ์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ส่วนที่เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์เฉพาะบุคคล เป็นส่วนที่เพิ่มความฉลาดทางอารมณ์ให้แก่ตนเอง (Intrapersonal Emotional Intelligence) ซึ่งได้แก่ การพัฒนาให้มีความตระหนักรู้จักตนการบริหารอารมณ์ของตน และการสร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ตน

2. การใช้ความฉลาดทางอารมณ์ของตนเพื่อเสริมสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น (Interpersonal Emotional Intelligence) ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาทักษะการสื่อสารที่ดี ความมีมนุษยสัมพันธ์ และการช่วยเหลือผู้อื่นให้ช่วยตนเองได้

ทศพร ประเสริฐสุข (2543: 108-110) ได้สรุปองค์ประกอบของ EQ ตามแนวคิดของสโลเวย์ และการัดเนอร์ (Salovey & Gardner. 1995) และของโกลแมน (Goleman. 1998) เป็น 5 องค์ประกอบใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้

1. การตระหนักรู้ในตนเอง (Self – Awareness หรือ Knowing One's Emotion) เป็นความสามารถที่จะรับรู้และเข้าใจ ความรู้สึก ความคิด และอารมณ์ของตนเองได้ตามความเป็นจริง สามารถประเมินตนเองได้อย่างชัดเจนตรงไปตรงมา มีความเชื่อมั่น รู้จักจุดเด่นจุดด้อยของตน เป็นคนซื่อตรง พูดแล้วรักษาคำพูด มีจรรยาบรรณ มีสติ เข้าใจตน

2. การบริหารจัดการกับอารมณ์ของตน (Managing Emotion) หรือบางทีอาจเรียกว่าการกำหนดตนเอง (Self Regulation) เป็นความสามารถที่จะจัดการกับอารมณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย ความสามารถในการควบคุมตนเอง (Self Control) เป็นคนที่น่าไว้วางใจได้ (Trust Worthiness) มีคุณธรรม (Conscientiousness) มีความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) และมีความสามารถในการสร้างแนวคิดใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต (Innovation)

3. การจูงใจตนเอง (Motivation Oneself) เป็นความสามารถที่จะจูงใจตนเอง ที่เรียกว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement) แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliation Motive) มองโลกในแง่ดี สามารถนำอารมณ์และความรู้สึกของตนเองมาสร้างพลังในการกระทำสิ่งต่างๆ และเป็นพลังในการให้กำลังใจตนเองในการคิดและกระทำอย่างสร้างสรรค์

4. การรู้จักสังเกตความรู้สึกของผู้อื่น (Recognizing Emotions in Others) หรือที่ Goleman เรียกว่า Empathy หมายถึง ความสามารถที่เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีความเห็นอกเห็นใจ เอาใจเขามาใส่ใจเรา มีจิตใจให้บริการ สามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

5. การดำเนินการด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Handling Relationships) ซึ่งเป็นลักษณะที่เป็นทักษะทางสังคม (Social Skills) เป็นความสามารถที่จะรู้เท่าทันอารมณ์ของผู้อื่น เป็นทักษะทางสังคมที่จะมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นอันจะส่งผลให้เกิดความเป็นผู้นำ ความสามารถลักษณะนี้จะประกอบไปด้วยการสื่อสารที่ดี (Communication) การบริหารความขัดแย้ง (Conflict Management) เป็นต้น

กรมสุขภาพจิต (กรมสุขภาพจิต. 2545: 1-2) ได้แบ่งองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ดังนี้

1. ดี หมายถึงความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

1.1 ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง

1.1.1 รู้อารมณ์และความต้องการของตนเอง

1.1.2 ควบคุมอารมณ์และความต้องการได้

1.1.3 แสดงออกอย่างเหมาะสม

1.2 ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น

1.2.1 ใส่ใจผู้อื่น

1.2.2 เข้าใจและยอมรับผู้อื่น

1.2.3 แสดงความเห็นใจอย่างเหมาะสม

1.3 ความสามารถในการรับผิดชอบ

1.3.1 รู้จักการให้ รู้จักการรับ

1.3.2 รู้จักรับผิดชอบ รู้จักให้อภัย

1.3.3 เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

2. เก่ง หมายถึงความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหา และแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

2.1 ความสามารถในการรู้จัก และสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง

2.1.1 รู้ศักยภาพของตนเอง

2.1.2 สร้างขวัญและกำลังใจให้ตนเองได้

2.1.3 มีความมุ่งมั่นที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย

2.2 ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา

2.2.1 รับรู้และเข้าใจปัญหา

2.2.2 มีขั้นตอนในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

2.2.3 มีความยืดหยุ่น

2.3 ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น

- 2.3.1 รู้จักการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
- 2.3.2 กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม
- 2.3.3 แสดงความเห็นที่ขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์

3. สุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภูมิใจในตนเอง พอใจในชีวิต และมีความสุขสงบทางใจ

- 3.1 ความภูมิใจในตนเอง
 - 3.1.1 เห็นคุณค่าตนเอง
 - 3.1.2 เชื้อมั่นในตนเอง
- 3.2 ความพึงพอใจในชีวิต
 - 5.1.1 รู้จักมองโลกในแง่ดี
 - 5.1.2 มีอารมณ์ขัน
 - 5.1.3 พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่
- 3.3 ความสงบทางใจ
 - 3.3.1 มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข
 - 3.3.2 รู้จักผ่อนคลาย
 - 3.3.3 มีความสงบทางจิตใจ

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์

งานวิจัยในต่างประเทศ

ดันและคณะ (Dunn et al. 1991) พบว่าการที่แม่และลูกได้พูดคุยกันในเรื่องอารมณ์ ความรู้สึก และสาเหตุ จะมีความสัมพันธ์กับการที่เด็กสามารถทำกิจกรรมที่ต้องเข้าใจในเรื่องอารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่นได้ คณะผู้วิจัยยังรายงานไว้ว่า ตอน 2 ขวบ เด็กส่วนมากได้คุยกับแม่ของตนเรื่องความรู้สึก และแม่ก็ใช้การสนทนาแบบนี้แนะนำเรื่องพฤติกรรมและการแสดงออกของเด็ก หรืออธิบายถึงอารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่นมากกว่าเพียงแต่การพูดถึงอารมณ์ของคนอื่นเฉยๆ เท่านั้น และจากผลการติดตามระยะยาว เมื่อเด็กเหล่านี้มีอายุ 6 ขวบ พบว่าการพูดคุยในครอบครัวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ สามารถทำนายความเข้าใจในเรื่องอารมณ์ต่อมาได้ แม้ว่าผู้วิจัยได้ควบคุมเรื่องความสามารถทางภาษาของเด็ก และเรื่องความบ่อยในการสนทนากันภายในครอบครัวแล้ว ในเรื่องการแสดงอารมณ์ของพ่อ แม่ ผลการวิจัยพบว่า มีความคล้ายคลึงกันระหว่างอารมณ์ของพ่อ แม่ กับอารมณ์ของลูก (Denham. 1989) กล่าวคือ แม่ที่แสดงอารมณ์ทางบวกมักมีลูกวัยเตาะแตะที่มีอารมณ์ทางบวกมากกว่าทางลบ แม่ที่แสดงความโกรธมากกว่า มักมีลูกที่แสดงอารมณ์ทางลบและมีอารมณ์ทางบวกน้อย เมื่อเทียบกับแม่ที่แสดงความโกรธน้อยกว่า

กรีนเนอร์ (Greener. 1992) ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างลักษณะ และความสามารถทางอารมณ์กับพฤติกรรมเอื้อสังคม (Prosocial Behavior) ของเด็กอายุ 8-12 ปีโดยในเบื้องต้น ผู้วิจัยแบ่งเด็กออกเป็น

เป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีพฤติกรรมเอื้อสังคมสูง ปานกลาง และต่ำ โดยใช้เกณฑ์ที่ได้จากเด็กๆ กำหนดขึ้นเอง ผลการวิจัยปรากฏว่าเด็กที่มีพฤติกรรมเอื้อสังคมสูง จะมีคะแนนการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Empathy) (จากการรายงานของเด็กเอง) สูงกว่า มีอารมณ์ทางบวกสูงกว่า มีความมั่นใจในการตีความการแสดงอารมณ์ทางสีหน้าได้แม่นยำกว่า และมีการจัดการกับอารมณ์ได้ดีกว่าเด็กที่มีการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นต่ำกว่า นอกจากนี้เด็กที่มีพฤติกรรมเอื้อสังคมสูง จะได้รับการยอมรับจากเพื่อนมากกว่าด้วย และพบว่า เด็กหญิงได้คะแนนความสามารถทางอารมณ์และพฤติกรรมเอื้อสังคมสูงกว่าเด็กชาย จากการวิจัยอาจสรุปได้ว่า ลักษณะอารมณ์และการควบคุมตนเองของเด็ก มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางสังคม และการยอมรับของเพื่อนๆ โดยที่เด็กที่มีลักษณะอารมณ์ทางบวก มีการควบคุมตนเอง และสามารถจัดการกับปัญหาอย่างสร้างสรรค์ จะมีพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสมกว่า และได้รับการยอมรับจากเพื่อนมากกว่า

วอลเตอร์ มิสเชล (Walter Mischel) (นุชนาฏ เนตรประเสริฐศรี. 2545: 29 ; แปลจาก Goleman. 1999: 25) เป็นนักจิตวิทยาในช่วงปี 1960 ที่มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford University) ได้ทดสอบเด็กวัย 4 ขวบด้วยขนมหวาน (Marshmallow Test) โดยเขาให้เด็กเลือกว่าจะเลือกกินขนมหวานชิ้นเดียวตอนนี้เลย หรือรออีกไม่กี่นาทีจนกว่านักวิจัยกลับเข้ามาในห้องแล้วจะได้กินขนม 2 ชิ้น การที่เด็กทนรอและฉลาดพอที่รู้จักอดใจไม่กินขนมชิ้นนั้น มีผลสัมพันธ์กับผลลัพธ์ทางจิตวิทยาและพฤติกรรม หลังจากการติดตามเด็กเหล่านี้เมื่อสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มิสเชลพบว่า นักเรียนที่อดใจรอกินขนมได้ มีสุขภาพจิต และพฤติกรรมแง่บวกสูงกว่าเกณฑ์และคะแนน SAT (ทักษะทางวิชาการที่ต้องทดสอบเพื่อเข้าเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัย) ยังสูงกว่าเพื่อนร่วมกลุ่มที่ด่วนกินขนมชิ้นเดียวถึง 200 คะแนน

มาติน เซลิกแมน (เทอดศักดิ์ เดชคง. 2542: 42) ได้ศึกษาถึงนักขายประกันชีวิตว่ามีอัตราการลาออกสูงมากอาชีพหนึ่ง ทำให้บริษัทต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมเป็นจำนวนมาก จากการศึกษาอย่างจริงจังก็พบว่า สิ่งที่เป็นต้นเหตุให้พวกเขาลาออก คือความขัดแย้งและความเครียดในสภาพที่ต้องเสนอขาย แล้วไม่ได้รับการตอบสนอง ความล้มเหลวที่เกิดขึ้นซ้ำๆ กันย่อมทำให้ท้อแท้ หดท้อกำลังใจ ซึ่งจะเป็นวงจรที่มีผลกระทบต่อผลงานอีกด้วย เซลิกแมน พบว่า การรู้จักมองโลกในแง่ดี ปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ เป็นปัจจัยที่ทำให้นักขายประกันบางคนยังคงทำงานอยู่ และแม้จะมีจำนวนน้อย แต่เป็นกลุ่มพนักงานที่สร้างรายได้ส่วนใหญ่ให้กับบริษัท

เมเยอร์และคอบบี้ (คมเพชร จิตรสุกุล และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2542: 13 ; อ้างอิงจาก Mayer and Cobb. 2000.) ได้เสนอความคิดเห็นว่า นโยบายการศึกษาควรจะให้ความสำคัญกับความฉลาดทางอารมณ์ อีกทั้งจากผลการวิจัยที่เขาได้ศึกษามีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีส่วนสนับสนุนการเรียนรู้ด้านสังคม ด้านอารมณ์ และความสำเร็จของผู้เรียน

เคอร์ทิส (คมเพชร จิตรสุกุลและผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2542: 4 ; อ้างอิงจาก Curtis. 2000.) ได้สำรวจเกี่ยวกับโครงการพิเศษของโปรแกรมการแนะแนวระดับมัธยมศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence Skills) และพัฒนาอัตมโนทัศน์ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีความประสงค์ที่จะเข้าร่วมโครงการพัฒนาดังกล่าว แบ่งเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มเข้าร่วมโครงการสัปดาห์ละ 1 ครั้ง รวมจำนวน 6 ครั้ง ผลการศึกษาพบว่า จากการประเมินตนเองก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการนักเรียนมีทักษะความฉลาดทางอารมณ์เพิ่มมากขึ้น และมีอัตมโนทัศน์ดีขึ้น สำหรับทักษะความฉลาด

ทางอารมณ์ที่นักเรียนพัฒนาขึ้นนั้น ได้แก่ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรู้จักและเข้าใจตนเองและผู้อื่น การแสดงความรู้สึก และอารมณ์ในการติดต่อเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น การปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น การจัดการความเครียด ตลอดจนทั้งความสามารถในการควบคุม และบริหารอารมณ์

เยทส์ (คมเพชร ฉัตรศุภกุล และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2542: 13 ; อ้างอิงจาก Yates. 2000.) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ และสุขนิสัยของนักศึกษาพลศึกษาจำนวน 278 คน ผลการศึกษาพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์และสุขนิสัย มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก แต่ความฉลาดทางอารมณ์บางด้าน เช่น ด้านความเห็นอกเห็นใจจะมีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับสุขนิสัย อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาในครั้งนี้ ทำให้ได้แนวคิดที่จะพัฒนาสุขนิสัย และพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ให้แก่นักศึกษา โดยคาดหวังว่า ผลการพัฒนาดังกล่าว จะช่วยให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

จอห์น กอตต์แมน (กรมสุขภาพจิต. 2543: 3) ได้ศึกษาถึงผลการสอนทักษะความฉลาดทางอารมณ์ต่อการเรียนของเด็ก รวบรวมข้อมูลจาก 56 ครอบครัว ตั้งแต่ พ.ศ. 2529 แล้วติดตามผลอยู่หลายปี ปรากฏว่า ในกลุ่มที่พ่อ แม่เลี้ยงลูกแบบเน้นทักษะทางอารมณ์จะมีผลการเรียนที่ดีกว่า ถึงแม้ว่าจะมีระดับ IQ ใกล้เคียงกันก็ตาม ที่สำคัญเด็กในกลุ่มดังกล่าวยังมีความสัมพันธ์ที่ดีกับพ่อ แม่ ครู และเพื่อนๆ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี ปรับตัวกับปัญหา ความขัดแย้ง ความโกรธ ความเครียดได้ดี และมีความสุขในการดำเนินชีวิต

งานวิจัยภายในประเทศ

งามตา วณิชานนท์ และคณะ (2532) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการหยั่งลึกทางสังคม (Social Perspective - Taking) ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพฯ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการหยั่งลึกทางสังคมของนักเรียนยิ่งสูงเด็กยิ่งได้รับความนิยมในหมู่เพื่อน ผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกันระหว่างการมีอารมณ์ทางบวก การควบคุมอารมณ์ได้ดี การเข้าใจความรู้สึกและมุมมองของผู้อื่น และการยอมรับของเพื่อนฝูง ความสามารถทางอารมณ์ของเด็ก พัฒนาในบริบทของครอบครัว เป็นเบื้องต้น และพ่อแม่เป็นผู้ถ่ายทอด หรือผู้กล่อมเกลา (Socializing Agents) ที่มีความเกี่ยวข้องกับความสามารถทางอารมณ์และการตอบสนองในเชิงอารมณ์ของเด็ก

รักตวรรณ ศิริดาพร (2532) ได้ศึกษาความสามารถทางอารมณ์ในเรื่องการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentrism) โดยให้เด็กอนุบาล 2 เล่นกิจกรรมที่คลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจำนวน 40 กิจกรรมแล้ววัดการรับรู้และความเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กที่ได้เล่นกิจกรรม เทียบกับเด็กในกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เล่นกิจกรรมดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า เด็กกลุ่มที่ได้เล่นกิจกรรม มีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นสูงกว่าเด็กกลุ่มที่ไม่ได้เล่น ทั้งนี้เพราะ กิจกรรมการเล่นดังกล่าวทำให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางวัตถุและบุคคล

กรมสุขภาพจิต (2545: 1) ได้ทำการศึกษาระยะยาวตั้งแต่วัยเด็กถึงวัยรุ่น พบว่า เด็กที่เติบโตขึ้นเป็นคนที่ขาดความรู้สึกเห็นใจผู้อื่นล้วนมาจากการเลี้ยงดูที่เคยถูกทำร้ายทั้งทางอารมณ์ และร่างกายจาก พ่อ แม่ ขณะที่การศึกษาเด็กก่อนวัยเรียน 2 กลุ่ม ที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมซึ่งยากจนเหมือนกัน แต่ได้รับการเลี้ยงดูที่ต่างกัน ก็พบว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูมาอย่างอบอุ่น จะแสดงความเห็นใจเมื่อเห็นเด็กอื่นร้องไห้เสียใจ ขณะที่เด็ก

ซึ่งถูกทำร้ายจิตใจ จะไม่แสดงความสนใจเหมือนเด็กกลุ่มแรก แต่อาจจะแสดงปฏิกิริยาต่อเด็กที่กำลังร้องไห้ด้วยความกลัว โกรธ หรือแม้แต่เข้าไปทำร้าย

จากเอกสารและงานวิจัยที่นำมาอ้างอิง ในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการอารมณ์กับพฤติกรรมทางสังคม และการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น การถ่ายทอดทางสังคมเรื่องการแสดงอารมณ์ ตลอดจนการส่งเสริมความสามารถทางอารมณ์และสังคม ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อระดับ EQ ด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถอีกส่วนหนึ่งของมนุษย์ ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และความเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึกของตนเอง และนำเอาพลังแห่งอารมณ์และความรู้สึกเหล่านั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการพัฒนาด้านต่างๆ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์

จากการศึกษาของนักจิตวิทยาจอห์น กอตต์แมน พบว่า เด็กที่ถูก “โถ้” ในเรื่องของความสามารถทางอารมณ์ จะมีสรีรวิทยาที่ “ผ่อนคลาย” ซึ่งเขาใช้คำว่า “high vagal tone” เส้นประสาทวากัสเป็นเส้นประสาทสมองคู่ที่ 10 ที่ทอดยาวจากฐานของสมองมายังกระบังลมและอวัยวะภายในช่องท้อง เส้นประสาทนี้มีหน้าที่ส่งเสริมการทำงานของระบบประสาทผ่อนคลาย ดังนั้น เมื่อกระตุ้นวากัส จะทำให้การหายใจช้าลง ชีพจรเต้นช้าลง ความดันโลหิตลดลง กล้ามเนื้อคลายผ่อนคลาย แต่ลำไส้จะเคลื่อนไหวมากขึ้น อุณหภูมิของผิวหนังสูงขึ้น กรณีที่เด็กเหล่านี้มี “high vagal tone” จะทำให้มีความอดทน และปรับตัวกับความเครียดได้ดี และช่วยให้ความสามารถในการตัดสินใจ หรือคิดวิเคราะห์ได้แม้อยู่ท่ามกลางสถานการณ์ตึงเครียด เด็กเหล่านี้ยังคงมีความตื่นตัวอยู่ แต่ขณะที่ตื่นตัวนั้นก็ยังคงไว้ซึ่ง “สติสัมปชัญญะ” และความสามารถต่างๆ มากกว่าเด็กที่ขาดความสามารถทางอารมณ์ เปรียบง่ายๆ ว่าหากเกิดควันไฟขึ้นในโรงเรียน มีคนตะโกนว่า “ไฟไหม้” เด็กที่มีความสามารถทางอารมณ์ดีจะควบคุมตนเองมิให้หลนลาน แต่จะคิดและทราบว่าจะวิ่งหาทางออกไปข้างนอกได้อย่างไร

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542: 37-38) กล่าวถึงการศึกษาเกี่ยวกับจิตลักษณะของคน (Human Mentality) ของจิตวิทยานั้น สามารถแบ่งแนวความสนใจศึกษาออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. การศึกษาเกี่ยวกับสมอง ได้แก่ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความจำ เหตุผล การตัดสินใจ การแก้ไข ปัญหา การวิเคราะห์ การคิดในเชิงนามธรรม การคิดจำแนกแยกแยะต่างๆ ซึ่งเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงของเชาว์ปัญญา ในเรื่องของความเป็นคนเก่ง
2. จิตใจ ได้แก่ บุคลิกภาพ ภาวะอารมณ์ (Mood) อารมณ์ ความรู้สึก และการประเมินค่าซึ่งเกี่ยวกับเชาว์อารมณ์โดยตรง
3. แรงจูงใจ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านชีววิทยาที่มีผลต่อพฤติกรรม การมุ่งสู่เป้าหมายต่างๆ ของมนุษย์ อันจะเห็นได้จากทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ การมุ่งสู่เป้าหมาย ดังการแสดงออก ใฝ่สัมฤทธิ์ ใฝ่สัมพันธ์ และใฝ่อำนาจ

เทอดศักดิ์ เดชคง (2542: 54-56) กล่าวถึงความฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นเรื่องของจิตใจเป็นส่วนใหญ่ โดยมีเรื่องของความคิดบ้าง และมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับบางบริเวณของสมอง แต่ไม่มีส่วนที่เกี่ยวกับ

ร่างกายส่วนอื่นเลย ตามความเชื่อดั้งเดิมนั้น จะมองร่างกายและจิตใจแยกออกจากกัน ต่างจากปัจจุบันที่มองร่างกายและใจเป็นองค์รวมเดียวกันด้วยแนวความคิดนี้ เมื่อร่างกายเปลี่ยนแปลงจะมีผลให้จิตใจเปลี่ยนแปลงไปด้วย อย่างเช่น เมื่ออยู่ในที่อากาศร้อน จิตใจก็รู้สึกหงุดหงิด เมื่อหิวก็อาจอ่อนเพลีย ห่อเหี่ยว ไม่อยากทำอะไร ในทำนองกลับกัน จิตใจก็ส่งผลต่อร่างกายเช่นกัน จิตใจที่ผ่อนคลายส่งผลให้ร่างกายทำงานอย่างสมดุล เป็นปกติ แต่หากเกิดความตึงเครียด อารมณ์ขุ่นมัว การทำงานของระบบต่างๆ ในร่างกายก็พลอยทำงานเสียสมดุลไป จิตใจถูกเชื่อมโยงกับร่างกายด้วย 3 ระบบใหญ่คือ

1. ระบบประสาทอัตโนมัติ ได้แก่ ระบบประสาทซิมพาเทติก (ระบบประสาทตื่นตัว) และระบบประสาทซิมพาเทติก (ระบบประสาทผ่อนคลาย)

2. ระบบฮอร์โมน ได้แก่ ฮอร์โมนจากต่อมหมวกไต จากต่อมใต้สมองและอื่นๆ

3. ระบบภูมิคุ้มกัน ซึ่งบางส่วนจะติดต่อกับระบบประสาทอัตโนมัติ และระบบฮอร์โมน

เมื่อจิตใจผ่อนคลาย ระบบประสาทตื่นตัวจะทำงานมากขณะที่ฮอร์โมนจากต่อมหมวกไตน้อยลง ส่วนภูมิคุ้มกันร่างกายจะทำงานมากขึ้นโดยสังเกตความผ่อนคลายโดยดูจากอุณหภูมิของมือ ปริมาณการหลั่งเหงื่อ ความต้านทานของผิวหนัง อัตราการเต้นของหัวใจ อัตราการหายใจ แต่การตรวจปริมาณฮอร์โมนบางชนิด และปริมาณเม็ดเลือดขาว (ระบบภูมิคุ้มกัน) จะต้องมีการเจาะเลือดตรวจ

วิระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542: 37-38) กล่าวถึง ความฉลาดทางอารมณ์กับสิ่งแวดล้อมในแต่ละวัฒนธรรม อาทิ บ้าน ครอบครัว สื่อ โรงเรียน ที่มีบทบาทหล่อหลอมพฤติกรรมที่สะท้อนถึง EQ หรือ Ego Development ของบุคคล บทบาทของสถานการณ์และวัฒนธรรม หรืออนุวัฒนธรรม (Sub-culture) มีผลต่อระดับ EQ ของบุคคลเป็นอย่างยิ่ง

วิระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542: 37-38) กล่าวถึง ความฉลาดทางอารมณ์กับบุคลิกภาพทางอารมณ์ที่เจริญสมวัย (Maturity) อาทิ ความอดได้รอได้ ไม่หุนหันพลันแล่น หรือใจร้อนโกรธง่าย การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา การไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เป็นต้น EQ ของบุคคลในช่วงวัยเด็ก วัยรุ่น อาจแตกต่างกันไปจากระดับ EQ ของคนๆ เดียวกัน เมื่อเติบโตเข้าสู่ผู้ใหญ่ หรือเมื่ออายุมากขึ้นแล้ว ผู้ชายบางคนเมื่อมีบุตรธิดาแล้ว กลับเป็นคนสุขุม ใจเย็น มีระดับของความเอาใจเขามาใส่ใจเรามากขึ้น

วิระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542: 37-38) กล่าวถึง ความฉลาดทางอารมณ์กับบุคลิกภาพแบบฉบับที่เป็นปกติวิสัยของบุคคลนั้นที่ต้องใช้เวลาและความเอาใจจริงเอาใจในการปรับเปลี่ยนพัฒนา การเรียนรู้ของ EQ มักจะเกิดกับชีวิตในช่วงหลังการศึกษาเล่าเรียนเป็นส่วนมาก เป็นเรื่องของ "โลกในความเป็นจริง"

วิระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542: 37-38) กล่าวถึง ความฉลาดทางอารมณ์กับเชาวน์ปัญญาว่าไม่แน่นอน ไม่มีอะไรเป็นหลักประกันได้ว่า แต่ละคนที่มี IQ สูงเมื่อรวมกลุ่มกันแล้ว EQ ของกลุ่มจะสูงตามไปด้วย การที่บุคคลมี IQ สูงก็ไม่ได้เป็นหลักประกันว่า EQ ของกลุ่มจะสูงตามไปด้วย การที่แต่ละคน EQ สูง ก็ไม่ได้ยืนยันว่า EQ ของกลุ่มจะสูงตามไปด้วย แต่โดยภาพรวมผู้ที่ EQ สูง มักมีแนวโน้มที่จะมี IQ สูงด้วย เนื่องจากองค์ประกอบของ EQ จะช่วยเสริมให้คนเรียนรู้ และแก้ปัญหาได้ดียิ่งขึ้น

เทอดศักดิ์ เดชคง (2542: 42) กล่าวว่า เคยมีการศึกษาติดตามนักเรียนที่จบระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนแห่งหนึ่งในรัฐอิลลินอยด์ นักเรียน 81 คน ที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยมได้จบออกไป 10 ปี หลังจากนั้นก็พบว่าเพียง 25% ที่ยังคงประสบความสำเร็จ ดังเช่นเมื่อครั้งอยู่ในโรงเรียน ส่วนที่เหลือนั้นไม่ค่อยดี

เหมือนเมื่อก่อนเสียแล้ว

วิระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542: 37-38) กล่าวถึง ความฉลาดทางอารมณ์ว่าเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดู ภาวะแวดล้อม วัฒนธรรม การเรียนรู้ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ปรากฏให้เห็นได้จากบุคลิกภาพที่มีผลต่อการพัฒนาทางสังคม อารมณ์ สติปัญญาของบุคคล และเป็นผลจากการเรียนรู้ภายในตนเองและภายนอกตน

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์

ซูตารโซ โตโด และคนอื่นๆ (สาธิตา เมธนาวิณ. 2545: 66-67; อ้างอิงจาก Sutarso and others. 1996.) ได้ศึกษาอิทธิพลของเพศและคะแนนเฉลี่ย (Gender and GPA) ที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence Inventory) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นนักศึกษาจำนวน 138 คน วิเคราะห์องค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้ Multivariate Factorial Model ได้ 3 องค์ประกอบ ซึ่งใช้เป็นตัวแปรตามคือ การเห็นอกเห็นใจ (Compassion) การตระหนักรู้ในตน (Self - Awareness) และการปรับตัว (Attunement) ตัวแปรอิสระ 2 ตัวคือ เพศ และคะแนนเฉลี่ยสะสม (Gender and GPA) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ MANNOVA ผลการวิจัยพบว่า

1. มีนัยสำคัญในอิทธิพลของเพศต่อ 3 องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์
2. นักศึกษาเพศหญิงมีคะแนนความเห็นอกเห็นใจ และการตระหนักรู้ในตนเองมากกว่าเพศชาย
3. ไม่มีนัยสำคัญของความแตกต่างในเรื่องเพศระหว่างองค์ประกอบของการปรับตัว
4. ไม่มีนัยสำคัญในอิทธิพลของคะแนนเฉลี่ยต่อ 3 องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์

ซิลเบอร์เบิร์ก (วรรณดี หมูเย็น. 2544: 46; อ้างอิงจาก Silberberg. 1977.) ศึกษาพฤติกรรม การพูดและคุณภาพของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดา กับบุตรวัยรุ่นที่มีปัญหาทางอารมณ์ 10 ครอบครัว ดิตยาเสพติด 10 ครอบครัว โดยทำการสัมภาษณ์ชนิดที่มีคำถามเป็นโครงสร้าง กำหนดไว้ ครอบครัวละ 1 ชั่วโมง และมีผู้ตัดสิน 3 คน นั่งอยู่หลังกระจกที่มองเห็นทางเดียว พบว่าครอบครัวปกติ แตกต่างจากครอบครัวผิดปกติทั้ง 2 ประการในหลายด้าน ได้แก่ ปริมาณการปรับปรุบุตรว่า เป็นต้นเหตุของปัญหาภายในครอบครัว ความแจ่มชัดในการติดต่อสื่อสารกัน ปริมาณการปฏิสัมพันธ์กับความสามารถในการตัดสินใจร่วมกัน ความร่วมมือกัน และอิสระในการแสดงออก

โกลแมน (อภิษฐา ดวงจันทร์. 2544: 31 ; อ้างอิงจาก Goleman. 1998.) ได้ศึกษาย้อนหลังเกี่ยวกับความสำเร็จในการทำงาน โดยศึกษาจากนักเรียนที่เรียนในช่วงทศวรรษ 1940 จำนวน 95 คน เป็นการศึกษาระยะยาว ติดตามจนถึงวัยกลางคน พบว่า นักศึกษาที่จบการศึกษาและได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงๆ มักไม่ค่อยประสบความสำเร็จ เมื่อเทียบกับนักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำกว่า ทั้งในด้านหน้าที่การงานและความสุขในชีวิตครอบครัว และจากการศึกษาเด็กในรัฐ Massachusetts จำนวน 450 คน นานถึง 40 ปี ติดตามผลจนถึงวัยกลางคนพบว่า IQ มีความสัมพันธ์เพียงเล็กน้อยกับความสำเร็จในงานที่ทำ และพบว่าปัจจัยที่สามารถจะทำนายถึงความสำเร็จในด้านต่างๆ ของชีวิตได้ดีกว่ากลับเป็นความสามารถด้านต่างๆ ในวัยเด็ก ที่ไม่เกี่ยวข้องกับ IQ เช่น ความสามารถในการจัดการกับความผิดหวัง การควบคุมอารมณ์ และการเข้ากับบุคคลอื่นๆ ได้ดี

กรมสุขภาพจิต (2545: 1) ได้ทำการศึกษาระยะยาว ตั้งแต่วัยเด็กถึงวัยผู้ใหญ่ พบว่า เด็กที่เติบโตขึ้นเป็นคนที่ขาดความรู้สึกเห็นใจผู้อื่น ล้วนมาจากการเลี้ยงดูที่เคยถูกทำร้ายทั้งทางอารมณ์และร่างกายจากพ่อแม่ ขณะที่การศึกษาเด็กก่อนวัยเรียน 2 กลุ่ม ที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมซึ่งยากจนเหมือนกัน แต่ได้รับการเลี้ยงดูที่ต่างกัน ก็พบว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูมาอย่างอบอุ่น จะแสดงความเห็นใจเมื่อเห็นเด็กอื่นร้องไห้เสียใจ ขณะที่เด็กซึ่งถูกทำร้ายจิตใจ จะไม่แสดงความสนใจเหมือนเด็กกลุ่มแรก แต่อาจจะแสดงปฏิกิริยาต่อเด็กที่กำลังร้องไห้ด้วยความกลัว โกรธ หรือแม้แต่เข้าไปทำร้าย

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนนานาชาติ

โรงเรียนที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีทั้งหมด 2 โรงเรียน ซึ่งตั้งอยู่ในเขตจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วยโรงเรียนนานาชาติ A และโรงเรียนนานาชาติ B

1. โรงเรียนนานาชาติ A ตั้งอยู่ที่จังหวัดชลบุรี จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2537 หลักสูตรการศึกษาใช้หลักสูตรกระทรวงศึกษาของประเทศไทย เป็นโรงเรียนสหศึกษาแบบไป กลับ รับนักเรียนตั้งแต่ชั้นเตรียมอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาปลาย (Pre Kindergarten – Grade 12) ปัจจุบันมีนักเรียนทั้งหมด 295 คน อาจารย์ 30 คน และพนักงานในโรงเรียน 33 คน โรงเรียนนานาชาติ A ได้แบ่งระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ ดังต่อไปนี้

1. Elementary School Student ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 หรือ Grade 1-5
2. Middle School Student ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 1-3 หรือ Grade

6-8

3. High School Student ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4-6 หรือ Grade

9-12

2. โรงเรียนนานาชาติ B ตั้งอยู่ที่จังหวัดชลบุรี จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นโรงเรียนสหศึกษาแบบประจำกินนอน และไป กลับ หลักสูตรการศึกษาใช้หลักสูตรกระทรวงศึกษาของประเทศไทย รับนักเรียนตั้งแต่อนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาปลาย (Pre Nersery – Year 13) ปัจจุบันมีนักเรียนทั้งหมด 612 คน อาจารย์ 68 คน และพนักงานในโรงเรียน 52 คน โรงเรียนนานาชาติ B ได้แบ่งระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ ดังต่อไปนี้

1. Elementary School Student ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 หรือ Year 1-6
2. Middle School Student ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 1-3 หรือ Year 7-9
3. High School Student ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4-6 หรือ Year

10-13

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประชากรคือ เด็กนักเรียนชาวไทย ชาวต่างชาติ และลูกครึ่ง ทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Grade 6-8 หรือ Year 7-9) จำนวน 162 คนเป็นเด็กไทย 61 คน เด็กต่างชาติ 80 คน และลูกครึ่ง 21 คนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนนานาชาติ A จังหวัดชลบุรี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Grade 6-8) ปีการศึกษา 2546 จำนวน 76 คนเป็นเด็กไทย 16 คน เด็กต่างชาติ 53 คน และลูกครึ่ง 7 คน
2. โรงเรียนนานาชาติ B จังหวัดชลบุรี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Year 7-9) ปีการศึกษา 2546 จำนวน 86 คนเป็นเด็กไทย 45 คน เด็กต่างชาติ 27 คน และลูกครึ่ง 14 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กนักเรียนชาวไทย ชาวต่างชาติ และลูกครึ่ง ทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Grade 6-8 หรือ Year 7-9) จำนวน 162 คนเป็นเด็กไทย 61 คน เด็กต่างชาติ 80 คน และลูกครึ่ง 21 คนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนนานาชาติ A จังหวัดชลบุรี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Grade 6-8) ปีการศึกษา 2546 จำนวน 76 คนเป็นเด็กไทย 16 คน เด็กต่างชาติ 53 คน และลูกครึ่ง 7 คน
2. โรงเรียนนานาชาติ B จังหวัดชลบุรี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Year 7-9) ปีการศึกษา 2546 จำนวน 86 คนเป็นเด็กไทย 45 คน เด็กต่างชาติ 27 คน และลูกครึ่ง 14 คน

ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน เพศ และเชื้อชาติของนักเรียน

เชื้อชาติ		ร.ร. นานาชาติ		รวม	ร.ร. นานาชาติ		รวม
		A			B		
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
1. นักเรียนไทย		8	8	16	26	19	45
2. นักเรียนต่างชาติ	อเมริกัน	1	1	2	-	1	1
	แคนาดาเดียน	-	-	0	2	0	2
	จีน	-	-	0	1	-	1
	ดัทช์	-	1	1	1	1	2
	ฟินนิช	1	4	5	-	-	0
	ฝรั่งเศส	1	2	3	1	1	2
	เยอรมัน	-	-	0	1	-	1
	อินเดีย	-	-	0	-	2	2
	ญี่ปุ่น	6	12	18	1	1	2
	เกาหลี	10	4	14	-	1	1
	คูเวต	-	-	0	-	1	1
	มาเลเซีย	-	1	1	-	-	0
	เม็กซิกัน	-	1	1	-	-	0
	รัสเซีย	-	-	0	1	-	1
	สวีดิช	1	-	1	-	-	0
	ไต้หวัน	1	-	1	1	-	1
	ยูเครนเนี่ยน	-	-	0	-	1	1
	อเมริกัน-อิตาเลียน	-	1	1	-	-	0
	เดนิช-ฟิลิปปินส์โน	-	-	0	1	-	1
	อิตาเลียน-อังกฤษ	-	1	1	-	-	0
3. นักเรียนลูกครึ่ง	ไทย-อเมริกัน	4	3	7	1	-	1
	ไทย-ออสเตรเลีย	-	-	0	1	1	2
	ไทย-อังกฤษ	-	-	0	1	2	3
	ไทย-อิตาเลียน	-	-	0	1	-	1
	ไทย-ญี่ปุ่น	-	-	0	-	1	1
	ไทย-สวิสเซอร์เลีย	-	-	0	-	1	1
รวม		35	41	76	46	40	86

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี

<u>ตอนที่ 1</u>	แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ชื่อโรงเรียน อายุ เพศ ระดับชั้นเรียน เชื้อชาติ และลำดับการเกิด
<u>ตอนที่ 2</u>	แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์
<u>ตอนที่ 3</u>	แบบสอบถามบุคลิกภาพ
<u>ตอนที่ 4</u>	แบบคัดกรองสุขภาพจิต (THAI GHQ 60)
<u>ตอนที่ 5</u>	แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา
<u>ตอนที่ 6</u>	แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
<u>ตอนที่ 7</u>	แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
<u>ตอนที่ 8</u>	แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน

วิธีสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

- ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้
1. ศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์
 2. ศึกษาแบบสอบถาม กำหนดเนื้อหาให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะ
 3. สร้างแบบสอบถามสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับชื่อโรงเรียน อายุ เพศ ระดับชั้นเรียน เชื้อชาติ และลำดับการเกิด

ตัวอย่างของแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

Direction: Please fill in the following information.

Personal Information

- 1) School's Name _____ Grade/Year _____
- 2) Age _____ years old
- 3) Underline: Boy / Girl
- 4) Nationality _____

Family Information

How many sibling/s (sister / brother) do you have _____, you are the
() Eldest () 2nd Middle () Youngest
() If others, please specify _____

ตอนที่ 2 **แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์**

ผู้วิจัยใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของกรมสุขภาพจิต สำหรับประชาชนไทยอายุ 12-17 ปี (2543) ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามที่มีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ โดยผู้ตอบเลือกตอบเพียงข้อหนึ่งที่ตรงกับความคิด ความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุด แบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์มีวัตถุประสงค์ที่จะสอบถามความรู้สึกนึกคิด และการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

Direction: Please read the following statements and determine which statement defines yours emotion. Indicate a check mark (✓) on the box that matches your situation. Please choose your answer with utmost sincerity and honesty for this study will help you on area that you need to develop regarding emotional intelligence. There are 4 answers for each question in the lists below:

Very true	This sentence describes me very well
Mostly true	This sentence describes me mostly true
Somewhat true	This sentence describes me somewhat true
Not true at all	This sentence does not describe me at all

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Some what true	Not true at all
0	When I feel bad, I know what /who is upsetting me.				
00	I overreact to minor problems.				
000					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก		ข้อความที่มีความหมายทางลบ	
(คะแนน)		(คะแนน)	
จริงมาก	4		1
ค่อนข้างจริง	3		2
จริงบางครั้ง	2		3
ไม่จริง	1		4

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (กรมสุขภาพจิต. 2543)

1. ด้านดี

1.1 ควบคุมตนเอง

ช่วงคะแนนปกติ

13-18

1.2 เห็นใจผู้อื่น

ช่วงคะแนนปกติ

16-21

1.3 รับผิดชอบ

ช่วงคะแนนปกติ

17-22
2. ด้านเก่ง

2.1 มีแรงจูงใจ

ช่วงคะแนนปกติ

15-20

2.2 ตัดสินและแก้ปัญหา

ช่วงคะแนนปกติ

14-19

2.3 สัมพันธภาพ

ช่วงคะแนนปกติ

15-20
3. ด้านสุข

3.1 ภูมิใจตนเอง

ช่วงคะแนนปกติ

9-13

3.2 พอใจชีวิต

ช่วงคะแนนปกติ

16-22

3.3 สุขสงบทางใจ

ช่วงคะแนนปกติ

15-21

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

3.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพ แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับ นิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษามาจากแนวคิดของอังจรา วงศ์พัฒนามงคล (2533: 162; อ้างอิงมาจาก Strube and others. 1987) โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type)

3.3 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

3.3.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์เวณิ กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยล้อมแสง และอาจารย์ดอกเตอร์พาสนา จุลรัตน์ พิจารณาข้อคำถามในแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ว่าสามารถวัดได้ตรงตามลักษณะต่างๆ ตามนิยามศัพท์เฉพาะของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้หรือไม่แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3.2 หาค่าอำนาจจำแนก (Item Discrimination) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติ B จังหวัดชลบุรี จำนวน 50 คนซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถาม

3.3.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบทดสอบที่คัดเลือกในข้อ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

ตัวอย่างแบบสอบถามบุคลิกภาพ

Direction: Please read the following statements and determine which statement defines your personality. Indicate a check mark (✓) on the box that matches your situation. Please choose your answer with utmost sincerity and honesty for this study will help you on area that you need to develop regarding emotional intelligence. There are 5 answers for each question in the lists below:

Very true	This sentence describes me very well
Mostly true	This sentence describes me mostly true
Somewhat true	This sentence describes me somewhat true
Rarely true	This sentence describes me rarely true
Not true at all	This sentence does not describe me at all

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Some what true	Rarely true	Not true at all
0	When I get upset, I try hard to hide my feelings from others.					
00	I am very strict with myself.					
000						

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.00 -1.99	หมายถึง มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 - 4.00	หมายถึง มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว

ตอนที่ 4 แบบคัดกรองสุขภาพจิต (THAI GHQ 60)

ผู้วิจัยใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต (THAI GHQ 60) ของนายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์และคณะ (2539) ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นข้อคำถามที่มีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ โดยผู้ตอบเลือกตอบเพียงข้อหนึ่งที่ตรงกับความคิดความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด

ตัวอย่างแบบคัดกรองสุขภาพจิต (THAI GHQ 60)

Direction: Please consider the following statements and how each statement verifies your health in last 2-3 weeks. Put a check mark on the boxes below that matches your situation.

In last 2-3 weeks, I was

No.	Descriptions	More often than usual	As usual	Less than usual	More less than usual
0	I feel healthy and happy.				
00	I can concentrate on something I am doing.				
000					

เกณฑ์การให้คะแนน (นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิท. 2539)

- ผู้ตอบ 2 ข้อแรก ได้คะแนน 0 คะแนน
- ผู้ตอบ 2 ข้อหลัง ได้คะแนน 1 คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิท. 2539)

จุดตัดคะแนนใช้การนับจำนวนข้อที่ได้คะแนนทั้งหมด แล้วนำมารวมกัน และมีจุดตัดคะแนนสำหรับแบบคัดกรองสุขภาพจิต (THAI GHQ 60) คือ 11/12 คะแนน ตั้งแต่ 12 คะแนนขึ้นไป ถือว่าสุขภาพจิตไม่ดี

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา

- 5.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพ ระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 5.2 ศึกษาแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน กับบิดา มารดา แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษามาจากแนวคิดของ มาริชา นาคทับที (2541: 114 - 121) และ ระจิตรแก้ว เล็กอุทัย (2542: 133 - 135) โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type)
- 5.3 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม
 - 5.3.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม พิจารณาข้อคำถามในแบบสอบถามที่สร้างขึ้นว่าสามารถวัดได้ตรงตามลักษณะต่างๆ ตาม

นิยามศัพท์เฉพาะของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้หรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5.3.2 หาค่าอำนาจจำแนก (Item Discrimination) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติ B จังหวัดชลบุรี จำนวน 50 คนซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถาม

5.3.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบทดสอบที่คัดเลือกในข้อ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา

Direction: Please read the following statements and determine which statement defines yours family relationship. Indicate a check mark (✓) on the box that matches your situation. Please choose your answer with utmost sincerity and honesty for this study will help you on area that you need to develop regarding emotional intelligence. There are 5 answers for each question in the lists below:

- Very true This sentence describes me very well
- Mostly true This sentence describes me mostly true
- Somewhat true This sentence describes me somewhat true
- Rarely true This sentence describes me rarely true
- Not true at all This sentence does not describe me at all

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Some what true	Rarely true	Not true at all
0	My parents listens and considers my opinion and reason.					
00	I always ask permission from my parents everytime I want to go out / somewhere.					
000						

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก		ข้อความที่มีความหมายทางลบ	
	(คะแนน)		(คะแนน)
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์ 2538: 9)

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.67-5.00	หมายถึง	นักเรียนมีสัมพันธภาพกับบิดา มารดาดี
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34-3.66	หมายถึง	นักเรียนมีสัมพันธภาพกับบิดา มารดาดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-2.33	หมายถึง	นักเรียนมีสัมพันธภาพกับบิดา มารดาไม่ดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

6.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

6.2 ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษามาจากแนวคิดของ สุนทรทิพย์ หนูนวล (2544: 149-150) โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale type))

6.3 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

6.3.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม พิจารณาข้อคำถามในแบบสอบถามที่สร้างขึ้นว่าสามารถวัดได้ตรงตามลักษณะต่างๆ ตามนิยามศัพท์เฉพาะของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้หรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

6.3.2 หาค่าอำนาจจำแนก (Item Discrimination) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติ B จังหวัดชลบุรี จำนวน 50 คนซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถาม

6.3.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบทดสอบที่คัดเลือกในข้อ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

Direction: Please read the following statements and determine which statement defines yours relationship with teacher. Indicate a check mark (✓) on the box that matches your situation. Please choose your answer with utmost sincerity and honesty for this study will help you on area that you need to develop regarding emotional intelligence. There are 5 answers for each question in the lists below:

- Very true This sentence describes me very well
- Mostly true This sentence describes me mostly true
- Somewhat true This sentence describes me somewhat true
- Rarely true This sentence describes me rarely true
- Not true at all This sentence does not describe me at all

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Some what true	Rarely true	Not true at all
0	The teacher is very approachable whenever I need help.					
00	I prefer to keep my privacy rather than to share with my teacher.					
000						

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก		ข้อความที่มีความหมายทางลบ	
(คะแนน)		(คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์ 2538: 9)

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.67-5.00	หมายถึง	นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับครู
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34-3.66	หมายถึง	นักเรียนมีสัมพันธภาพกับครูดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-2.33	หมายถึง	นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับครู

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

7.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

7.2 ศึกษาแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนแล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษาจากแนวคิดของ สุนทรทิพย์ หนูพล (2544: 149 - 150) และสุกัญญา แยมยิ้ม (2541: 100 - 102) โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert scale type)

7.3 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

7.3.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม พิจารณาข้อคำถามในแบบสอบถามที่สร้างขึ้นว่าสามารถวัดได้ตรงตามลักษณะต่างๆ ตามนิยามศัพท์เฉพาะของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้หรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

7.3.2 หาค่าอำนาจจำแนก (Item Discrimination) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติ B จังหวัดชลบุรี จำนวน 50 คนซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถาม

7.3.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบทดสอบที่คัดเลือกในข้อ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

ตัวอย่างแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

Direction: Please read the following statements and determine which statement defines your friendship. Indicate a check mark (✓) on the box that matches your situation. Please choose your answer with utmost sincerity and honesty for this study will help you on area that you need to develop regarding emotional intelligence. There are 5 answers for each question in the lists below:

- Very true

This sentence describes me very well
- Mostly true

This sentence describes me mostly true
- Somewhat true

This sentence describes me somewhat true
- Rarely true

This sentence describes me rarely true
- Not true at all

This sentence does not describe me at all

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Some what true	Rarely true	Not true at all
0	When I am upset about something, I usually talk to a friend about it.					
00	I feel competitive with my friends.					
000						

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก		ข้อความที่มีความหมายทางลบ	
(คะแนน)		(คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์ 2538: 9)

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.67-5.00	หมายถึง	นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34-3.66	หมายถึง	นักเรียนมีสัมพันธภาพกับเพื่อนดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-2.33	หมายถึง	นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับเพื่อน

ตอนที่ 8 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน

8.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

8.2 ศึกษาแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยศึกษามาจากแนวคิดของสุมาลี สุวรรณภักดี (2541: 140 - 141) โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert scale type)

8.3 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

8.3.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม พิจารณาข้อคำถามในแบบสอบถามที่สร้างขึ้นว่าสามารถวัดได้ตรงตามลักษณะต่างๆ ตามนิยามศัพท์เฉพาะของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้หรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

8.3.2 หาค่าอำนาจจำแนก (Item Discrimination) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติ B จังหวัดชลบุรี จำนวน 50 คนซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถาม

8.3.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบทดสอบที่คัดเลือกในข้อ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน

Direction: Please read the following statements and determine which statement defines your learning environment. Indicate a check mark (✓) on the box that matches your situation. Please choose your answer with utmost sincerity and honesty for this study will help you on area that you need to develop regarding emotional intelligence. There are 5 answers for each question in the lists below:

Very true	This sentence describes me very well
Mostly true	This sentence describes me mostly true
Somewhat true	This sentence describes me somewhat true
Rarely true	This sentence describes me rarely true
Not true at all	This sentence does not describe me at all

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Some what true	Rarely true	Not true at all
0	My school provides adequate classroom equipment / materials for learning.					
00	My school is very accessible by means of transportation.					
000						

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก		ข้อความที่มีความหมายทางลบ	
	(คะแนน)		(คะแนน)
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์ 2538: 9)

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.67-5.00	หมายถึง	ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนดี
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34-3.66	หมายถึง	ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-2.33	หมายถึง	ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนไม่ดี

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์เวชณี กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยล้อมแสง และอาจารย์ดอกเตอร์พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบหาความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้
2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Item Discrimination) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้

ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติ B ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 50 คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t - test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถาม ในการศึกษาครั้งนี้ได้แบบสอบถามบุคลิกภาพจำนวน 29 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.51-7.99 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา จำนวน 19 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.10-9.11 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูจำนวน 21 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.98-6.83 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนจำนวน 23 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.98-6.82 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนจำนวน 25 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.99-8.51

3. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้เฉพาะข้อที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2 ไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบุคลิกภาพเท่ากับ .7527 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดาเท่ากับ .8365 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูเท่ากับ .8583 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนเท่ากับ .8722 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพเท่ากับ .9309

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไปยังโรงเรียนนานาชาติ A และโรงเรียนนานาชาติ B เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อขออนุญาตนายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์และคณะ ในการใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต (THAI GHQ 60)
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 162 ฉบับไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองที่โรงเรียนนานาชาติ A และโรงเรียนนานาชาติ B ระหว่างวันที่ 12 มกราคม 2547 ถึงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2547 ได้ข้อมูลกลับมาครบทุกฉบับ
4. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบทุกข้อ ของนักเรียนโรงเรียนนานาชาติทั้ง 2 แห่ง ปรากฏว่าแบบสอบถามทุกฉบับตอบครบทุกข้อ จึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science)

1. ข้อมูลทั่วไปคิดค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมกับความฉลาด

ทางอารมณ์

3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามโดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3.2 วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี" ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอออกเป็นหมวดหมู่ และเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-Di strribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
df	แทน	Degree of freedom
SS	แทน	sum of squares
MS	แทน	Mean Squares
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าพารามิเตอร์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
$\hat{Y}$	แทน	ค่าพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Y	แทน	ความฉลาดทางอารมณ์
x_1	แทน	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หรือ Grade 6 หรือ Year 7
x_2	แทน	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หรือ Grade 7 หรือ Year 8

x ₃	แทน	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือ Grade 6 หรือ Year 9
x ₄	แทน	อายุ
x ₅	แทน	เพศชาย
x ₆	แทน	เพศหญิง
x ₇	แทน	เด็กนักเรียนเชื้อชาติไทย
x ₈	แทน	เด็กนักเรียนที่เป็นชาวต่างชาติ
x ₉	แทน	เด็กนักเรียนที่มี 2 เชื้อชาติขึ้นไป โดยมีเชื้อชาติไทยรวมอยู่ด้วย
x ₁₀	แทน	ลำดับการเกิดของนักเรียนที่เป็นลูกคนโต
x ₁₁	แทน	ลำดับการเกิดของนักเรียนที่เป็นลูกคนกลาง
x ₁₂	แทน	ลำดับการเกิดของนักเรียนที่เป็นลูกคนสุดท้อง
x ₁₃	แทน	นักเรียนที่เป็นลูกคนเดียว
x ₁₄	แทน	บุคลิกภาพ
x ₁₅	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา-มารดา
x ₁₆	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
x ₁₇	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
x ₁₈	แทน	ลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน
x ₁₉	แทน	สุขภาพจิต

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science)

- 1. ข้อมูลทั่วไปคิศจำร่อยละ คำนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมกับความฉลาดทางอารมณ์
- 3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้
ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ระดับชั้นเรียน เชื้อชาติ และลำดับการเกิด

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ ได้แก่ อายุ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ตามอายุ เพศ ระดับชั้นเรียน เชื้อชาติ ลำดับการเกิด บุคลิกภาพ สุขภาพจิต สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ ที่สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา เชื้อชาติ และลำดับการเกิด ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับชั้นเรียน เชื้อชาติ และลำดับการเกิด

ปัจจัย	ระดับของปัจจัย	จำนวน/คน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	81	50.0
	หญิง	81	50.0
	รวม	162	100.0
2. ระดับการศึกษา	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	59	36.4
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	42	25.9
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	61	37.7
	รวม	162	100.0
3. เชื้อชาติ	เด็กนักเรียนเชื้อชาติไทย	61	37.6
	เด็กนักเรียนต่างชาติ	80	49.4
	เด็กนักเรียนลูกครึ่ง	21	13
	รวม	162	100.0
4. ลำดับการเกิด	ลูกคนโต	73	45.1
	ลูกคนกลาง	32	19.7
	ลูกคนเล็ก	37	22.8
	ลูกคนเดียว	20	12.4
	รวม	162	100.0

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายและเพศหญิง ในจำนวนที่เท่ากันคือ ร้อยละ 50 เมื่อจำแนกตาม ระดับชั้นเรียน พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มากกว่ากลุ่มอื่น คิดเป็นร้อยละ 37.7 ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 36.4 และศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อีกร้อยละ 25.9 ตามลำดับ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชาวต่างชาติร้อยละ 49.4 เชื้อชาติไทย ร้อยละ 37.6 และลูกครึ่งอีกร้อยละ 13 ตามลำดับ และจำแนกตามลำดับการเกิด พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างเกือบ ครึ่งหนึ่งเป็นลูกคนโตคิดเป็นร้อยละ 45.1 ลูกคนเล็กร้อยละ 22.8 ลูกคนกลางร้อยละ 19.7 และอีกร้อยละ 12.4 เป็นลูกคนเดียว

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ ได้แก่ อายุ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต สัมพันธภาพภายในครอบครัวระหว่างนักเรียนกับ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และบรรยากาศด้านการเรียนการสอน ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงระดับคะแนนเฉลี่ย (Mean) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของตัวแปรต้น คือ อายุ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต สัมพันธภาพภายในครอบครัวระหว่างนักเรียนกับ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และบรรยากาศด้านการเรียนการสอน

ตัวแปร	$\bar{X}$	S	การแปลผล
1. อายุ (Age)	12.57	0.97	วัยรุ่นตอนต้น
2. บุคลิกภาพ	3.14	0.33	บุคลิกภาพแบบแสดงตัวดี
3. สุขภาพจิต	17.74	11.68	ดี
4. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา	3.46	0.50	ดีพอใช้
5. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู	3.29	0.40	ดีพอใช้
6. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	3.46	0.47	ดีพอใช้
7. ลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน	3.52	0.46	ดีพอใช้

จากตาราง 3 พบว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนกลาง มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว มีสุขภาพจิตอยู่ในระดับดี มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดาอยู่ในระดับดีพอใช้ มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูอยู่ในระดับดีพอใช้ มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในระดับดีพอใช้ และมีลักษณะทางกายภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับดี พอใช้

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ ตามเพศ ระดับการศึกษา เชื้อชาติ ลำดับการเกิดในครอบครัว อายุ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และลักษณะทางกายภาพในโรงเรียน ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการเรียนขั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี

	Y	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	X ₁₇	X ₁₈	X ₁₉
Y	1.000	-.027	.042	-.015	-.118	-.187	-.187	-.026	-.031	.168	.064	.099	.018	-.005	-.025	-.025	-.025	-.025	-.025	-.469*
X ₁		1.000	-.450*	-.590*	-.782*	.149	-.149	.149	-.070	-.094	-.025	0.98	-.031	-.048	.026	-.026	-.026	-.026	-.026	.025
X ₂			1.000	-.456*	.086	-.089	.089	.081	.022	-.139	-.280*	-.095	.310*	.171	.358*	.358*	.358*	.358*	.358*	-.051
X ₃				1.000	.720*	-.071	.071	-.222*	.050	.219*	.274*	-.014	-.245*	-.103	-.292*	-.292*	-.292*	-.292*	-.292*	.021
X ₄					1.000	.020	-.020	-.110	.077	.033	-.011	.017	.081	-.135	-.031	-.031	-.031	-.031	-.031	.138
X ₅						1.000	-1.000*	-.009	.066	-.092	-.177*	.076	.119	.029	.156	.156	.156	.156	.156	-.002
X ₆							1.000	.009	-.086	.092	.177*	-.076	-.119	-.029	-.156	-.156	-.156	-.156	-.156	.002
X ₇								1.000	-.744*	-.231*	-.050	.141	-.014	-.092	-.030	-.030	-.030	-.030	-.030	-.071
X ₈									1.000	-.478*	.058	-.172*	.071	.031	.017	.017	.017	.017	.017	-.229*
X ₉										1.000	-.021	.069	-.087	.077	.014	.014	.014	.014	.014	-.254*
X ₁₀											1.000	-.482*	-.553*	-.285*	-.875*	-.875*	-.875*	-.875*	-.875*	.024
X ₁₁												1.000	-.270*	-.140	.051	.051	.051	.051	.051	.190
X ₁₂													1.000	-.160	.608*	.608*	.608*	.608*	.608*	-.167
X ₁₃														1.000	.598*	.598*	.598*	.598*	.598*	-.077
X ₁₄															1.000	1.000*	1.000*	1.000*	1.000*	-.125
X ₁₅																1.000	1.000*	1.000*	1.000*	-.125
X ₁₆																	1.000	1.000*	1.000*	-.125
X ₁₇																		1.000	1.000*	-.125
X ₁₈																			1.000	-.125
X ₁₉																				1.000

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวก กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือสุขภาพจิต (X_{19}) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ข้อ 1

ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 18 ปัจจัยได้แก่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (X_1), ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (X_2), ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_3), อายุ (X_4), เพศชาย (X_5), เพศหญิง (X_6), เด็กนักเรียนชาวไทย (X_7), เด็กนักเรียนชาวต่างชาติ (X_8), เด็กนักเรียนลูกครึ่ง (X_9), ลูกคนโต (X_{10}), ลูกคนกลาง (X_{11}), ลูกคนสุดท้อง (X_{12}), ลูกคนเดียว (X_{13}), บุคลิกภาพ (X_{14}), สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา (X_{15}), สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน(X_{16}), สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{17}) และลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน (X_{18})

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรีโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) แสดงในตารางที่ 5 และ 6

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Stepwise

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	3	1.529	.510	8.376*
Residual	69	4.200	.061	
Total	72	5.729		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า มีปัจจัย 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี โดยมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถแสดงรายละเอียดสมการพยากรณ์ดังตารางที่ 6

ตาราง 6 แสดงปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี โดยใช้วิธีการถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ปัจจัย	b	SE	β	R	R ²	F
X ₁₉	-.00847	.003	-.266	.375	.140	11.596*
X ₁₉ X ₄	-.00823	.032	-.280	.455	.207	9.146*
X ₁₉ X ₄ X ₅	-.147	.062	-.246	.517	.267	8.376*
R = .517						
R ² = .267						
SE = .247						
a = 3.948						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่าปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี มี 3 ตัว โดยเรียงลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ สุขภาพจิต (X₁₉), อายุ (X₄) และเพศชาย (X₅) ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ตัวนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี ได้ร้อยละ 26.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 3.948 - .00847X_{19} - .00823X_4 - .147X_5$$

สมการพยากรณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = -.266X_{19} - .280X_4 - .246X_5$$

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประชากรคือ เด็กนักเรียนชาวไทย ชาวต่างชาติ และลูกครึ่งทั้งเพศชายและเพศหญิงที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Grade 6-8 หรือ Year 7-9) จำนวน 162 คนเป็นเด็กไทย 61 คน เด็กต่างชาติ 80 คน และลูกครึ่ง 21 คนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนนานาชาติ A จังหวัดชลบุรี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Grade 6-8) ปีการศึกษา 2546 จำนวน 76 คนเป็นเด็กไทย 16 คน เด็กต่างชาติ 53 คน และลูกครึ่ง 7 คน
2. โรงเรียนนานาชาติ B จังหวัดชลบุรี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Year 7-9) ปีการศึกษา 2546 จำนวน 86 คนเป็นเด็กไทย 45 คน เด็กต่างชาติ 27 คน และลูกครึ่ง 14 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กนักเรียนชาวไทย ชาวต่างชาติ และลูกครึ่ง ทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Grade 6-8 หรือ Year 7-9) จำนวน 162 คนเป็นเด็กไทย 61 คน เด็กต่างชาติ 80 คน และลูกครึ่ง 21 คนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนนานาชาติ A จังหวัดชลบุรี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Grade 6-8) ปีการศึกษา 2546 จำนวน 76 คนเป็นเด็กไทย 16 คน เด็กต่างชาติ 53 คน และลูกครึ่ง 7 คน
2. โรงเรียนนานาชาติ B จังหวัดชลบุรี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 (Year 7-9) ปีการศึกษา 2546 จำนวน 86 คนเป็นเด็กไทย 45 คน เด็กต่างชาติ 27 คน และลูกครึ่ง 14 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ชื่อโรงเรียน อายุ เพศ ระดับชั้นเรียน เชื้อชาติ และลำดับการเกิด

ตอนที่ 2 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ จำนวน 52 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ จำนวน 29 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7666

ตอนที่ 4 แบบคัดกรองสุขภาพจิต (THAI GHQ 60) จำนวน 60 ข้อ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา จำนวน 19 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8776

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู จำนวน 21 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6380

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 23 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7227

ตอนที่ 8 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน จำนวน 25 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8462

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไปยังโรงเรียนนานาชาติ A และโรงเรียนนานาชาติ B เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อขออนุญาตนายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์และคณะ ในการใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต (THAI GHQ 60)

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 162 ฉบับไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองที่โรงเรียนนานาชาติ A และโรงเรียนนานาชาติ B ระหว่างวันที่ 12 มกราคม 2547 ถึงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2547 ได้ข้อมูลกลับมาครบทุกฉบับ

4. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบทุกข้อของนักเรียน โรงเรียนนานาชาติทั้ง 2 แห่ง ปรากฏว่าแบบสอบถามทุกฉบับตอบครบทุกข้อ จึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science)

1. ข้อมูลทั่วไปคิต่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมกับความฉลาดทางอารมณ์
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 มี 1 ปัจจัย คือ สุขภาพจิต (X_{19})

2. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมี 18 ปัจจัย ได้แก่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (X_1), ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (X_2), ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (X_3), อายุ (X_4), เพศชาย (X_5), เพศหญิง (X_6), เด็กนักเรียนชาวไทย (X_7), เด็กนักเรียนชาวต่างชาติ (X_8), เด็กนักเรียนลูกครึ่ง (X_9), ลูกคนโต (X_{10}), ลูกคนกลาง (X_{11}), ลูกคนสุดท้อง (X_{12}), ลูกคนเดียว (X_{13}), บุคลิกภาพ (X_{14}), สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา (X_{15}), สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_{16}), สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{17}) และลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน (X_{18})

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรีมี 3 ตัว โดยเรียงลำดับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ สุขภาพจิต (X_{19}), อายุ (X_4) และเพศชาย (X_5) ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ตัวนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี ได้ร้อยละ 26.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี ได้แก่

4.1 สมการพยากรณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 3.948 - .00847X_{19} - .00823X_4 - .147X_5$$

4.2 สมการพยากรณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = -.266X_{19} - .280X_4 - .246X_5$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้ อภิปรายผลดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ปัจจัย คือ สุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ทางลบกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี มีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับที่ธีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542: 37-38) กล่าวถึง ความฉลาดทางอารมณ์กับบุคลิกภาพทางอารมณ์หรือสุขภาพจิตไว้ว่าผู้ที่มีความบุคลิกภาพทางอารมณ์สูง จะมีความสามารถควบคุมตัวเองได้ดี อาทิเช่นความอดใฝ่รอได้ ไม่หุนหันพลันแล่น หรือใจร้อนโกรธง่าย รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เป็นต้น

2. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมี 7 ปัจจัย ได้แก่

2.1 ระดับชั้นเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นบางคนมีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม ทั้งนี้เพราะการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ยังไม่มีการลงลึกในเนื้อหารายวิชา จึงทำให้การเรียนในชั้นเรียนไม่เครียด และไม่มีการแข่งขันกันมากนัก นักเรียนจึงใช้ชีวิตอย่างมีความสุขทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาบางคนมีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นบางคนมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นพื้นฐานที่ดีสำหรับนักเรียนที่เตรียมตัวสอบเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น อีกทั้งพ่อแม่ส่วนใหญ่ในปัจจุบันนี้ ก็สนับสนุนให้นักเรียนเรียนพิเศษในวันหยุดเสาร์ อาทิตย์ คาดหวังในผลการเรียนของนักเรียนมาก มีการแข่งขันกันระหว่างครอบครัว หรือแม้แต่พี่น้องภายในครอบครัวเดียวกันก็ตาม ทำให้นักเรียนเกิดความเครียด ไม่อยากทำให้อาจารย์เสียใจ อับอาย และกลัวว่าจะถูกพ่อ แม่ต่อว่า นักเรียนจึง ไม่มีความสุข มีแต่การแข่งขันอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นบางคนมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม

ดังนั้น ระดับชั้นเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 เชื้อชาติ ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงว่า นักเรียนต่างชาติบางคนมีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม ทั้งนี้เพราะนักเรียนต่างชาติมีความสุขในการได้เรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ ๆ รู้สึกตื่นตาตื่นใจต่อการได้ย้ายที่อยู่ไปตามประเทศต่าง ๆ มีเพื่อนใหม่หลากหลายเชื้อชาติ อีกทั้งนักเรียนต่างชาติส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจในครอบครัวดี ไม่มีเรื่องให้ต้องกังวลใจ ทำให้นักเรียนต่างชาติบางคนมีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม

นักเรียนต่างชาติบางคนมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะนักเรียนต่างชาติต้องย้ายถิ่นฐานจากบ้านเกิดของตนเองมาใช้ชีวิตอยู่ในต่างประเทศ ต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม ไม่มีญาติพี่น้องอยู่ใกล้ ๆ มีแต่ครอบครัวของนักเรียนเท่านั้น ทำให้ต้องมีการปรับตัวอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนชนชาติที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้นักเรียนต่างชาติส่วนใหญ่ต้องกลับไปเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาที่ประเทศของตนเอง ทำให้ต้องคอยกังวลและติดตามเรื่องการเรียนการสอนทั้งในประเทศของตน และที่กำลังเรียนอยู่ ต้องทบทวนตำราเรียนของทั้ง 2 แห่ง จึงเป็นเหตุให้นักเรียนเกิดความเครียดและความวิตกกังวลได้ง่าย ทำให้นักเรียนต่างชาติบางคนมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม

ดังนั้นเชื้อชาติไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 บุคลิกภาพ ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวบางคนมีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว เป็นคนอดทนอดกลั้น ไม่ชอบแสดงอารมณ์ เก็บความรู้สึกเก่ง มีอารมณ์มั่นคง จึงไม่มีปัญหากับเพื่อน ๆ และเป็นที่รักของเพื่อน ทำให้นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวบางคน มีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม

นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวบางคนมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะการไม่ชอบเข้าร่วมสมาคมกับเพื่อนฝูง มีความสนใจอยู่แต่กับตนเอง เชื้อมั่นในความคิดของตนเองมาก และคิดถึงแต่ตนเองเป็นสำคัญ ทำให้ไม่มีเพื่อนคอยช่วยเหลือทางด้านการเรียน หรือปรึกษาเวลาที่มีปัญหา ทำให้นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวบางคนมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม

ดังนั้น บุคลิกภาพไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงว่า นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพดีกับบิดา มารดามีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นส่วนสำคัญ ในการปูพื้นฐานทางด้านจิตใจให้แก่เด็ก เด็กที่เติบโตมาท่ามกลางความรัก ความเอาใจใส่ของพ่อ แม่ ทำให้เด็กเรียนรู้ที่จะแบ่งปันความรักให้แก่คนใกล้ชิด มีอารมณ์มั่นคงไม่อ่อนไหว รู้จักเห็นใจผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับที่เลน่า มาเรีย คลิงวิลล์ (เลน่า มาเรีย คลิงวิลล์, 2001) นักร้องชื่อดังชาวสวีเดน กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เธอเป็นคนพินิจ ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตว่า ส่วนสำคัญมาจากการเลี้ยงดูของพ่อ แม่ ที่ยอมรับและเข้าใจในความบกพร่องของร่างกายเธอ และให้โอกาสเธอได้เรียนรู้ที่จะ

เป็นคนเข้มแข็ง มีความรู้สึกที่ดีต่อตัวเอง และเมื่อเธอทำพลาด หรือไม่มีกำลังใจ พ่อ แม่ ก็พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ เธอจึงมีอิสระในการแสวงหาความสำเร็จ แต่ขณะเดียวกันก็สามารถรับมือกับความล้มเหลวได้ และรู้สึกมั่นคงในจิตใจ เพราะรู้ว่าพ่อ แม่อยู่ใกล้ ๆ เธอเสมอ ทำให้นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพดีกับบิดา มารดา มีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม

นักเรียนบางคน ที่มีสัมพันธภาพดีกับบิดา มารดา มีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม ทั้งนี้ เพราะพ่อ แม่เลี้ยงดูแบบตามใจ ให้ความรักความเอาใจใส่ ทะนุถนอม และเป็นห่วงมากเกินไป นักเรียนจึงไม่เคยเรียนรู้เรื่องความผิดหวัง ความเสียใจ อยากได้อะไรก็ต้องได้ ไม่เคยเรียนรู้ที่จะอดทนต่อความต้องการของตัวเอง เมื่อต้องมาใช้ชีวิตนอกบ้าน ได้พบเจอกับความเป็นจริง จึงรับไม่ได้ เนื่องจากไม่สามารถขจัดความขัดแย้งภายในใจตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมสุขภาพจิต (2543: 1) ได้ทำการศึกษาระยะยาวตั้งแต่วัยเด็กถึงวัยผู้ใหญ่ พบว่า เด็กที่เติบโตขึ้นเป็นคนที่ขาดความรู้สึกเห็นใจผู้อื่น ล้วนมาจากการเลี้ยงดูที่เคยถูกทำร้ายทั้งทางอารมณ์และร่างกายจากพ่อ แม่ ทำให้นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพดีกับบิดา มารดา มีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม

ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงว่า นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนมีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม ทั้งนี้เพราะนักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้เป็นอย่างดี ไม่เคยแสดงพฤติกรรมที่ทำให้เกิดปัญหาหรือความขัดแย้งกับเพื่อนฝูง สามารถควบคุมอารมณ์โกรธได้ดี เป็นที่รักใคร่ในกลุ่มเพื่อน มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น จึงไม่ค่อยมีปัญหากับความเครียด และชีวิตมีความสุข ทำให้นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนมีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม

นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะนักเรียนไม่มีความจริงใจให้กับเพื่อน มีความรู้สึกแข่งขันกับเพื่อนอยู่ตลอดเวลา เมื่อเพื่อนได้รับการชมเชย หรือได้คะแนนดีกว่าก็จะอิจฉา ความรู้สึกเหล่านี้ทำให้นักเรียนไม่มีความสุข มีแต่ความเครียด รู้สึกกดดันอยู่ตลอดเวลา ทำให้นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน มีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม

ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.6 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงว่า นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับครู มีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม ทั้งนี้เพราะครูเป็นเสมือนผู้ที่คอยอบรมสั่งสอนนักเรียน ดังนั้น เมื่อเห็นว่ามันนักเรียนทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องก็จะคอยตักเตือน หรือกล่าวคำชมเชยเมื่อนักเรียนทำในสิ่งที่ดีเป็นต้น เป็นการสร้างความรู้สึกผูกพันที่ดีซึ่งกันและกันระหว่างครูกับนักเรียน เมื่อมีปัญหาในเรื่องการเรียน นักเรียนกล้าที่จะซักถามครู ครูรับฟังผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นว่าความรู้สึกของตนเป็นที่รับฟัง ไม่ใช่สิ่งที่ไม่มีความหมาย หรือไร้คนสนใจ ดังนั้นบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียนจึงเต็มไปด้วยความรัก ความอบอุ่น และเป็นมิตร ทำให้นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับครูมี

ความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม

นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับครูมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม ทั้งนี้ เพราะการที่นักเรียนพยายามสนิทกับครู ก็เพื่อจะได้เป็นที่รัก และได้รับความช่วยเหลือในเรื่องการเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากนักเรียนมีความรู้สึกแข่งขันกับเพื่อน เกิดการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นทำให้นักเรียนบางคนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับครูมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม

ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.7 ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน ไม่มีความสัมพันธ์ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงว่า ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนที่ดีทำให้นักเรียนบางคนมีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม ทั้งนี้เพราะบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นประชาธิปไตย มีความอิสระที่จะแสดงความคิดเห็น มีความเคารพในกันและกัน ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความรู้สึกอารมณ์ของตน มีการแสดงออกที่เหมาะสมนอกจากนี้ สภาพแวดล้อมที่ดี มีความพร้อมในเรื่องอุปกรณ์การเรียนการสอน มีความรู้สึกเป็นมิตร และอบอุ่นระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ตลอดจนครูอาจารย์ในโรงเรียน ทำให้ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนที่ดีจึงทำให้นักเรียนบางคนมีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม

ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนที่ดี ทำให้นักเรียนบางคน มีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้น มีความสะดวกสบาย แต่กลับไม่ได้ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในเรื่องของการเรียนการสอน นักเรียนนำเทคโนโลยีไปใช้ในทางที่ผิด แทนที่จะใช้สำหรับหาความรู้กลับนำไปใช้ในการเล่นเกมส์ พุดคุยติดต่อกับเพื่อนทางอินเทอร์เน็ต หรือเข้าไปดูสื่อลามกต่าง ๆ เป็นต้น อีกทั้งครูก็ต้องทำผลงาน ซึ่งเป็นงานเอกสารเสียส่วนใหญ่ ทำให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนลดน้อยลง ครูดูแลนักเรียนได้ไม่ทั่วถึง ดังนั้นลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนที่ดีทำให้นักเรียนบางคนมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม

ดังนั้น ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์มี 3 ปัจจัยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย อภิปรายได้ดังนี้

3.1 สุขภาพจิตส่งผลทางลบต่อความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี ส่งผลให้มีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม ทั้งนี้ เพราะสุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความฉลาดทางอารมณ์คนที่สุขภาพจิตดีน่าจะต้องการมีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับคำจำกัดความขององค์การอนามัยโลก ซึ่งให้ความหมายว่า สุขภาพจิต เป็นเรื่องของจิตใจ ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีย่อมมีจิตที่เป็นสุข สามารถสร้างสัมพันธภาพ และรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ดำเนินชีวิตได้ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และปราศจากอาการโรคจิต โรคประสาท ความฉลาดทางอารมณ์ เป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาได้ตลอดชีวิต การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่องานป้องกันปัญหา และการส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดี

3.2 อายุ ส่งผลทางลบต่อความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นอันดับสอง แสดงว่านักเรียนที่มีอายุมากมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม เนื่องจาก พัฒนาการทางด้านอารมณ์ของบุคคลแต่ละคน ขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นฐานอารมณ์เดิมที่ติดตัวมาแต่เกิด และมีพัฒนาการมาเรื่อยๆ ซึ่งส่งผลให้บุคคลแต่ละคน มีความสามารถในการแยกความแตกต่าง และการแสดงออก ได้อย่างเหมาะสมหรือไม่นั้น ล้วนมาจากประสบการณ์ที่ได้สั่งสมมาจากการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน ตั้งแต่วัยเด็ก ดังนั้น เด็กที่มีอายุมากควรจะเข้าใจ และเห็นใจในความรู้สึกของผู้อื่นได้มากกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า แต่เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งเป็นช่วงที่อารมณ์รุนแรง และทำอะไรด้วยอารมณ์มากกว่าเหตุผล ดังนั้น ความรู้สึกยังมีความต้องการของตนเอง ไม่ทำอะไรตามใจชอบ และคำนึงถึงประโยชน์ของคนอื่น จึงยังพัฒนาได้ไม่เต็มที่ ทำให้มีผลต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ด้วย

3.3 เพศชาย ส่งผลทางลบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นอันดับที่ 3 แสดงว่า เด็กนักเรียนชายและเด็กนักเรียนหญิงได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างไม่ทัดเทียมกัน ถึงแม้สังคมในปัจจุบันไม่มีการแบ่งแยกกันอย่างชัดเจนดังเช่นในสมัยก่อน ไม่ว่าจะเป็นการปลูกฝังค่านิยม ทักษะคติ ตลอดจนการเปิดโอกาสให้เด็กชายและเด็กหญิงได้แสดงความสามารถ ความคิดเห็น และการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเต็มที่ แต่ถึงอย่างไรพ่อ แม่ ก็ยังคงเห็นความสำคัญของเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง เพราะเด็กชาย จะต้องเป็นหัวหน้าครอบครัวในวันข้างหน้า เนื่องจากเพศชายเป็นสัญลักษณ์ของความเข้มแข็ง ดังนั้น พ่อ แม่จึงคาดหวังในตัวเด็กชายสูงกว่าเด็กหญิง ทำให้เด็กชายถูกกดดันและมีความเครียดมากกว่าเด็กหญิง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาค้นคว้าที่ได้ในครั้งนี้ สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการพิจารณาวางนโยบายในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านความฉลาดทางอารมณ์ อย่างเต็มที่ โดยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในสถานศึกษา ทำให้มีการมุ่งเน้น และพัฒนาการสร้างฉลาดทางอารมณ์ในตัวเด็กมากยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์แก่ตัวเด็กเอง ทั้งทางด้านความสำเร็จในการเรียน ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ความสำเร็จในชีวิต ตลอดจนความสามารถทางด้านอื่นๆ ที่มีความจำเป็นในสังคมปัจจุบัน เพราะจากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยมี 3 ปัจจัย ดังนี้ สุขภาพจิต อายุ และเพศของนักเรียน

1.2 เนื่องจากสุขภาพจิตส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กเป็นอันดับหนึ่งดังนั้นโรงเรียน พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ควรได้มีการอบรม ดูแล และส่งเสริมการพัฒนาทางด้านจิตใจ เช่น การมองโลกในแง่ดี การช่วยเหลือผู้อื่น และการพัฒนาบุคลิกภาพเชิงบวก เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กับกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น นักเรียนชั้นประถมศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น

2.2 ควรเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้วิธีอื่นร่วมด้วย เช่น การสัมภาษณ์ ควบคู่ไปกับการใช้แบบสอบถาม เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต. (2543). คู่มือความฉลาดทางอารมณ์. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข.
www.watpon.com/test/emotional_intelligence.htm.
- กรมสุขภาพจิต. (2543). รายงานการวิจัยการพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับประชาชนไทย อายุ 12-60 ปี. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข.
- กรมสุขภาพจิต. (2540). คู่มือความฉลาดทางอารมณ์. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงสาธารณสุข.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2544). การสร้างมาตรฐานและปกติวิสัยของความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่นไทย. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จอม ชุ่มช่วย. (2540, กรกฎาคม). "ความฉลาดทางอารมณ์". วารสารการศึกษาปฐมวัย. หน้า 1-3.
www.childthai.org/cic/c110.htm.
- ชลิตา รัตนชลธาร. (2545). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชลบุรี. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร
- ทศพร ประเสริฐสุข. (2543). "ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์", รวมบทความทางวิชาการ เรื่อง อีคิว. กรุงเทพฯ : Desktop.
- ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์. (2522). การอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เทอดศักดิ์ เดชคง. (2543). ความฉลาดทางอารมณ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- เทอดศักดิ์ เดชคง. (2543) จากความฉลาดทางอารมณ์สู่สติและปัญญา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2520). จริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา
- เดช วิโย. (2522). การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการคิดให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กนักเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นฤมล เจริญกุล. (2544). เลี้ยงลูกถูกวิธีด้วยการสร้างอีคิว. กรุงเทพฯ : ฝ่ายอบรมอนามัยในบ้านสำนักงานกลางสภาวิชาชีพ. ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา คชภักดี. (2542, ตุลาคม-ธันวาคม). "ไข 10 ข้อข้องใจ: พัฒนา EQ คู่ IQ สู่ยุคทองของเด็กไทยในสหัสวรรษหน้า. วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัย www.anamai.moph.go.th/factsheet/academic/224/22409.html.
- นิสรา คำมณี. (2544). ผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ด้านการจูงใจตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากรจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นุชนาฏ เนตรประเสริฐศรี. (2544). เชื้อเกาะ E.Q. คุณช่วยสร้าง E.Q. ลูก. กรุงเทพฯ : Happy Family.
- นัยพินิจ คชภักดี (2543). พัฒนาบุคลิกภาพเสริมสร้างเชาว์ปัญญา. กรุงเทพฯ : นานามีบุ๊คส์.

- พวงเพ็ญ เจียมปัญญาธิ. (2522). พัฒนาการทางด้านอารมณ์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์ และจิตเวชคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2528). หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วีระวัฒน์ ปิ่นนิตามัย. (2542). "เชาวน์อารมณ์ดัชนีวัดความสำเร็จในชีวิต". วารสารการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วีระวัฒน์ ปิ่นนิตามัย. (2542). เชาวน์อารมณ์ (EQ): ดัชนีวัดความสุขและความสำเร็จของชีวิต. กรุงเทพฯ : บริษัท เอ็กสเปอร์เน็ท จำกัด.
- วิลาสลักษณ์ ชวัลลสี, อรพินทร์ ชูชม และ อัจฉรา สุขารมณ. (2543). รวมบทความทางวิชาการเรื่องอีคิว. กรุงเทพฯ : Desktop.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2540). "บุคลิกภาพที่ดีกับระดับอีคิวของลูก". ไอคิวและอีคิวประจักษ์ความสำเร็จของลูก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์รักลูก.
- สุรภักดิ์ พยัคฆาคม. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพความเป็นผู้นำของนักเรียนนายเรืออากาศโรงเรียนนายเรืออากาศกองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ กองทัพอากาศ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรพงศ์ อำพันวงษ์. (2542, พฤศจิกายน). "อีคิว-ความฉลาดทางอารมณ์". เดลินิวส์.
www.geocities.com/Tokyo/Spa/1001/doctors/child_eq01.html.
- แสงอุษา บัลจนวนนท์ และกฤษณ์ รุยาพร. (2544). การบริหารอารมณ์ด้วยรอยยิ้มแบบไทยๆ. กรุงเทพฯ : มิตรนราการพิมพ์.
- อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล. (2533). ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา สุขารมณ. (2543). "อีคิวกับการเลี้ยงดู". รวมบทความทางวิชาการ อีคิว. กรุงเทพฯ : Desktop.
- อภิษฎา ดวงจันทร์. (2544). การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการเสริมแรงทางบวกที่มีต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- Bar-On. (1997). *Bar-On Emotional Quotient Inventory*. New York : Multi-Health Systems, Inc.
- Bar-On, R. (1997). "The Emotional Quotient Inventory (EQ-I)". *Technical Manual*. Toronto, Canada : Multi-Health Systems.
- Bloom, B.S. (1956). *Taxonomy of education objectives*. New York : Longmans Green.
- Cooper, Robert K. and Ayman Sawaf. (1997). *Executive EQ : Emotional intelligence in leadership and organizations*. New York : Grosser / putnam.

- Gardner H. (1983). *Frame of mind : The theory of multiple intelligence*. New York : Basic Books.
- Goleman, D. (1999). "What's your emotional intelligence quotient?". Utne Reader. <http://www.utne.com/cgi-bin/eq>.
- Goleman, D. (1998, November-December). "What make the leader?". *Harward Bussiness Review*. 76 : 93-104.
- Goleman, D. (1995). *Emotional Intelligence : Why it can matter more than I.Q..* New York : Bantam Books.
- Mayer, J.D. and Salovey, P. (1997). "What is emotion intelligence?". In P. Salovey & D. Sluyter (Eds). *Emotional Development and emotional Intelligence : Education Implication*. New York : Basic Book.
- Salovey, P. & Mayer, JD. (1990). "Emotional Intelligence", *Imagination, Cognition, and Personality*.
- Mayer, J.D., Salovey, P. & Caruso, D. (in press). "Competing models of emotional intelligence", In R.J. Sternberg (Ed.). *Handbook of Human Intelligence*. New York : Cambridge.
- Thorndike RL. & Stein S. (1937). *An evaluation of the attempts to measure social intelligence*. Psychological Bulletin.
- Wechsler D. (1940). *Nonintellective factors in general intelligence*. Psychological Bulletin.
- Weisinger, Hendrie. (1998). *Emotional intelligence at work*. San Francisco : Jossey-Bass Publishers.
- _____, Are you an Introvert or an Extrovert?. www.emode.com/emode/tests/intro_extro.jsp
- _____, Emotional Intelligence Test. www.helpself.com/iq-test.htm
- _____, Emotional Intelligence Test-R. <http://psychtests.com/cgi-bin/tests/transfer.cgi>
- _____, Enneagram Personality Test-first profile. <http://similarminds.com/cgi-bin/match.pl>
- _____, How close are you and yourparents? www.rateyourself.com/poll_main.cfm?Poll_ID=3121
- _____, Test your emotional intelligence (E.Q.). http://quiz.ivillage.co.uk/uk_wok/tests/eqtest.htm
- _____, Type A Personality Test-R. www.queendom.com/cgi-bin/tests/transfer.cgi

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

หนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ศร 0519.12/ค-343

วันที่ /6 มกราคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวศศพร แวคล้ายหงษ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี” โดยมี อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์เวณิ กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และ อาจารย์พาสนา จุลรัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางสาวศศพร แวคล้ายหงษ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์ณภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/๐4๐ ๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

16 มกราคม 2547

เรื่อง ขอให้แบบคัดกรองสุขภาพจิต

เรียน นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์

เนื่องด้วย นางสาวศศพร แวกล้ายหงษ์ นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี” โดยมี อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิติมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้แบบคัดกรองสุขภาพจิต (THAI GHQ 60) เพื่อนำมาใช้เป็นแบบสอบถามในเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวศศพร แวกล้ายหงษ์ ได้ใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิต ซึ่งจะประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นายแพทย์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัพท 038-372591-5 มือถือ 01-6460677

ที่ ศธ 0519.12/๐4๐5

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/๕ มกราคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนานาชาติภาคตะวันออก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวศตพร แวคล้ายหงษ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี” โดยมี อาจารย์ยวีไลลักษณ์ พงษ์โสภณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 80 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวศตพร แวคล้ายหงษ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นายแพทย์ หนะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 038-372591-5 มือถือ 01-6460677

ที่ ศธ 0519.12/๐4๐4

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/๕ มกราคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนานาชาติเคอะริเจนท์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวศศพร แววด้ายหงษ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี” โดยมี อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 150 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนานาชาติ ในเขตจังหวัดชลบุรี ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวศศพร แววด้ายหงษ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นายแพทย์ หนะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 038-372591-5 มือถือ 01-6460677

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1	แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน
ตอนที่ 2	แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์
ตอนที่ 3	แบบสอบถามบุคลิกภาพ
ตอนที่ 4	แบบคัดกรองสุขภาพจิต (Thai GHQ 60)
ตอนที่ 5	แบบสอบถามสัมพันธภาพภายในครอบครัวระหว่างนักเรียนกับพ่อ-แม่ ผู้ปกครอง
ตอนที่ 6	แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
ตอนที่ 7	แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
ตอนที่ 8	แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน

ตอนที่ 1 **แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน**

Direction Please fill in the following information.

Personal Information

- 1) School's Name _____ Grade/Year _____
- 2) Age _____ years old
- 3) Underline: Boy / Girl
- 4) Nationality _____

Family Information

How many sibling/s (Sisters / Brothers) do you have _____, are you the
 () Eldest () 2nd Middle () Youngest
 () If other, please specify _____

Thank you for your cooperation

Ms. Sataporn Waewklaihong
 Graduate School Student in Educational Psychology
 at Srinakharinwirot University.

ตอนที่ 2 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

Direction Please read the following statements and determine which statement defines your emotions. Indicate a check mark (✓) on the box that matches your situation. Please choose your answer with outmost sincerity and honesty for this study will help you on area that you need to develop regarding emotional intelligence. There are 5 answers for each question in the lists below:

- Very true - This sentence describes me very well
 Mostly true - This sentence describes me mostly true
 Somewhat true - This sentence describes me somewhat true
 Not true at all - This sentence does not describe me at all

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Somewhat true	Not true at all
1.	When I feel bad, I know what / who is upsetting me.				
2.	I cannot explain what is upsetting me.				
3.	I have strong feelings if someone offends me.				
4.	I can wait for achieving an important goal.				
5.	I overreact to minor problems.				
6.	I can explain my reasons very clearly when somebody yells orders at me.				
7.	I know when someone has an emotional problem.				
8.	I don't worry about people's sadness if I don't know them.				
9.	I do not agree with reasons different from mine.				
10.	I can accept if someone disagrees with my performance.				
11.	I feel like some people require too much attention.				
12.	I am a good listener to people who are upset even if I have something else to do.				
13.	In general, taking advantage of anybody whenever you have an opportunity is a normal occurrence.				
14.	I am grateful to anyone who gives me kindness.				
15.	I say "Sorry" when I do something wrong.				
16.	It is difficult for me to accept people's mistake.				
17.	I am glad to do something for public rather than personal.				
18.	I have trouble doing something for somebody.				
19.	I really don't know what I am good at.				

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Somewhat true	Not true at all
20.	I am certain I can do a hard job.				
21.	I feel discouraged when I have not successfully done anything.				
22.	When I do a very good job, I feel proud of myself.				
23.	I have enough energy to face my difficulties.				
24.	I cannot reach all the goals I set.				
25.	I try to search for the cause of a problem rather than thinking by myself.				
26.	I always don't know what / how to make myself happy.				
27.	It is difficult for me to make a decision.				
28.	I can determine my priorities even when I am very busy.				
29.	I have trouble staying with people I don't know or am not acquainted with.				
30.	I am uncomfortable staying in the rules that differ from my daily life.				
31.	I am very friendly.				
32.	I have a lot of very good friends.				
33.	I have difficulty saying things I want even when I really feel them.				
34.	I do whatever I want that does not disturb anybody.				
35.	It is hard for me to discuss something with anybody even if I have enough reasons.				
36.	I give details to people for them to recognize my reasons.				
37.	I feel like I am inferior to others.				
38.	I can do all things best even in a different field of interest.				
39.	I always do an important work as good as possible.				
40.	I feel a bit nervous when I have an important assignment.				
41.	I am very hopeful even during a terrible situation.				
42.	All problems can be solved.				
43.	I will do whatever I can to keep myself from stress.				

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Somewhat true	Not true at all
44.	I enjoy spending time on any activity during the weekday.				
45.	I feel jealous when somebody is doing better than I.				
46.	I am satisfied with my life.				
47.	When I feel bored, I don't know what to do.				
48.	When I have free time, I do whatever I want.				
49.	When I feel upset, I know how to make myself relax.				
50.	I can make myself relax even if I am very tired from working.				
51.	I am not satisfied unless I get whatever I want.				
52.	Quite small sadness irritates me too much.				

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

Direction Please read the following statements and determine which statement defines yours personality. Indicate a check mark (✓) on the box that matches your situation. Please choose your answer with outmost sincerity and honesty for this study will help you on area that you need to develop regarding emotional intelligence. There are 5 answers for each question in the lists below:

- Very true - This sentence describes me very well
- Mostly true - This sentence describes me mostly true
- Somewhat true - This sentence describes me somewhat true
- Mostly not true - This sentence describes me mostly not true
- Not true at all - This sentence does not describe me at all

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Some what true	Mostly not true	Not true at all
1.	When I get upset, I try hard to hide my feelings from others.					
2.	I am very strict with myself.					
3.	Most people I know would rate me as an amusing talker.					
4.	I join in school sports or activities.					
5.	I keep my room well organized, with things in known places almost all the time.					
6.	I offer help to get closer to people.					
7.	I will quit if things get too difficult.					
8.	I am greedy with my time.					
9.	I get slightly embarrassed if I suddenly become the focus of attention in a social group.					
10.	Around most people and even friends I feel alone.					
11.	I am very courageous.					
12.	I am very adventurous.					
13.	I have trouble staying focused.					
14.	I am regarded as only a plodding, half-successful person.					
15.	I like to do my planing alone, without interruptions and suggestions from others.					
16.	I am known as the type of person who almost always puts forward some ideas on a problem.					

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Some what true	Mostly not true	Not true at all
17.	Negative feelings stay with me longer than they should.					
18.	I am considered a very enthusiastic person.					
19.	I am a fairly strict person, insisting on always doing thing as correctly as possible.					
20.	I am very cautious.					
21.	I tend to lack discipline.					
22.	I would rather enjoy life quietly in my own way than be admired for my achievements.					
23.	I like to take an active part in social affairs, committee work, etc.					
24.	If I am ready to go but have to wait for someone else, I get very impatient and let it show.					
25.	I am very comfortable admitting my mistakes.					
26.	I am very comfortable speaking in front of a group.					
27.	When I can't do everything on my "To Do List" I am frustrated and upset with myself.					
28.	I can find enough energy to face my difficulties.					
29.	When talking, I like to get my thoughts well organized first.					

ตอนที่ 4 แบบคัดกรองสุขภาพจิต (Thai GHQ 60)

Direction Please consider the following statements and how this statement verifies your health in the last 2-3 weeks. Put a check mark (✓) on the boxes below that matches your situation.

In the last 2-3 weeks, I was

No.	Descriptions	More often than usual	As usual	Less than usual	Much less than usual
1.	I feel healthy and happy				
2.	I feel like I want to take something to make me feel energetic.				
3.	I feel like I am deteriorating and unhealthy.				
4.	I feel like I am ill.				
5.	I had a headache or there is tenderness in my head.				
6.	I feel like there is some force pushing at my head.				
7.	I can concentrate on something I am doing.				
8.	I am scared that I will faint when I am in a public area.				
9.	I feel sometimes hot and sometimes cold.				
10.	I am sweating a lot.				
11.	I wake up too early and cannot sleep again.				
12.	After I wake up, I feel like I have not slept enough.				
13.	I feel very weak and have no energy even to eat.				
14.	I cannot sleep because I am worried about something.				
15.	I feel active and brilliant.				
16.	I feel energetic.				
17.	I spend a lot of time to fall asleep.				
18.	I could not go back to a deep sleep after I have slept enough.				
19.	I often have nightmares.				
20.	I have interrupted sleep.				
21.	I can make myself feel overly active.				
22.	I do something slower now than usual.				
23.	I feel inattentive in usual activities.				
24.	I am negligent about my appearance.				
25.	I feel uninterested in dressing up.				

No.	Descriptions	More often than usual	As usual	Less than usual	Much less than usual
26.	I am leaving the house more frequent than usual.				
27.	I have better management compared with people who are in a similar situation.				
28.	I feel like I have good performance.				
29.	I am always late doing my assignments and house chores.				
30.	I feel glad when I am successful at my endeavors.				
31.	I feel affection for people around me.				
32.	I feel I have a good relationship with everybody.				
33.	I have time to chat with everyone.				
34.	I am afraid to give my ideas openly because it would make me look bad.				
35.	I feel I make myself very useful.				
36.	I feel I have good judgment.				
37.	I feel like I cannot get started to do anything at all.				
38.	I am nervous whenever I need to do something.				
39.	I feel stress at all times.				
40.	I feel troubled to face my difficulties.				
41.	I feel like my life is anxious all the time.				
42.	I am joyful with daily activities.				
43.	I feel like whatever I see is strenuous.				
44.	I feel irritable and moody.				
45.	I feel panicky or excited without reason.				
46.	I feel like I can face with my problem.				
47.	I feel like I am overloaded in everything.				
48.	I feel like I am the focus of the crowd.				
49.	I feel unhappy and depressed.				
50.	I feel I have lost my confidence.				
51.	I think I am worthless.				
52.	I feel like my life is hopeless.				
53.	I am encouraged with my future life.				
54.	In general, I am cheerful.				
55.	I feel nervous and pressured all time.				
56.	I feel like my life has no value.				

No.	Descriptions	More often than usual	As usual	Less than usual	Much less than usual
57.	If it is possible I would destroy myself.				
58.	Sometimes I feel like I cannot do anything because I have too much nervous tension.				
59.	I feel like I want my life to end.				
60.	I often have ideas on how to destroy myself.				

ตอนที่ 5 **แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา**

Direction Please read the following statements and determine which statement defines yours family relationship. Indicate a check mark (✓) on the box that matches your situation. Please choose your answer with outmost sincerity and honesty for this study will help you on area that you need to develop regarding emotional intelligence. There are 5 answers for each question in the lists below:

- Very true - This sentence describes me very well
- Mostly true - This sentence describes me mostly true
- Somewhat true - This sentence describes me somewhat true
- Mostly not true - This sentence describes me mostly not true
- Not true at all - This sentence does not describe me at all

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Some what true	Mostly not true	Not true at all
1.	My parents listen and consider my opinions and reason.					
2.	I do what I want, regardless of what my parents think.					
3.	I ask my parents for advice on my job / life.					
4.	My family finds time for traveling together.					
5.	Each family member can share their ideas in cases where our family might get affected.					
6.	My parents would be happy and appreciate me if I am successful in anything I pursue.					
7.	My parents yell orders at me and expect me to follow.					
8.	My parents let me do whatever I wanted.					
9.	I hear a nagging voice in my head if I don't do what my parents want me to do.					
10.	While there is something I keep to myself, I tell my parents most things that are going on in my life.					
11.	I feel like my parents do not give me very much attention.					
12.	When I feel upset, my parents try to give me encouragement and cheer me up.					
13.	I feel like I am disconnected from my parents.					
14.	My parents set limits on my behavior, but always explain why those rules were in place.					

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Some what true	Mostly not true	Not true at all
15.	My family parenting style depends on the given situation, but they always do what they feel is best for me.					
16.	If my parents were seriously ill, I would make myself personally responsible for their healthcare and happiness.					
17.	I am happy with my level of independence, but sometimes my parents give too much unsolicited advice.					
18.	I feel like I can tell my parents anything.					
19.	I feel like my parents do not have enough time to talk with me.					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

Direction Please read the following statements and determine which statement defines yours relationship with teacher. Indicate a check mark (✓) on the box that matches your situation. Please choose your answer with outmost sincerity and honesty for this study will help you on area that you need to develop regarding emotional intelligence. There are 5 answers for each question in the lists below:

- Very true - This sentence describes me very well
- Mostly true - This sentence describes me mostly true
- Somewhat true - This sentence describes me somewhat true
- Mostly not true - This sentence describes me mostly not true
- Not true at all - This sentence does not describe me at all

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Some what true	Mostly not true	Not true at all
1.	My teacher praises or gives me positive feedback when I do a fabulous job on a certain project.					
2.	My teacher would be a confidant when I am very upset or if I have some problem.					
3.	I feel free to ask my teacher questions that I really don't understand.					
4.	I am afraid to ask my teacher questions that seem to be easy even if I really don't understand it.					
5.	I never talked about my personal life with my teacher.					
6.	I am comfortable to ask my teacher for advice on educational plans in the future.					
7.	In my opinion, my teacher's worldview is too different from mine.					
8.	I feel like I have to tell my teachers only the good things, because that's what they want to hear.					
9.	My teacher does not give me much attention.					
10.	My teacher always complains whenever I did something wrong.					
11.	My teacher gives the student enough affection.					
12.	I am afraid to voice out my ideas as truthfully, especially if that idea is not what my teacher wanted to hear.					

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Some what true	Mostly not true	Not true at all
13.	My teachers make their students learn desirable habits and attitude.					
14.	I have difficulty in getting into a conversation with my teacher.					
15.	My teacher is very uncomfortable admitting student's mistakes.					
16.	I like to give presents to my teacher on special occasions.					
17.	I am uncomfortable talking about my problems with my teacher.					
18.	My teacher would not appreciate if I brought up ideas in class that are different from my classmates.					
19.	My teachers would encourage cooperation between students at different nationalities.					
20.	Students are encouraged to be positive and enthusiastic.					
21.	Independent learning is encouraged and stimulated by the teachers.					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

Direction Please read the following statements and determine which statement defines your friendship. Indicate a check mark (✓) on the box that matches your situation. Please choose your answer with outmost sincerity and honesty for this study will help you on area that you need to develop regarding emotional intelligence. There are 5 answers for each question in the lists below:

- Very true - This sentence describes me very well
- Mostly true - This sentence describes me mostly true
- Somewhat true - This sentence describes me somewhat true
- Mostly not true - This sentence describes me mostly not true
- Not true at all - This sentence does not describe me at all

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Some what true	Mostly not true	Not true at all
1.	When I am upset about something, I usually talk to a friend about it.					
2.	If I were sick and stayed home for a week, my friends would visit me more often.					
3.	I feel competitive with my friends.					
4.	For special holidays and birthdays, I like to give personal presents to my friends.					
5.	I have been let down by my friends quite often.					
6.	I enjoy spending time with my friends.					
7.	I feel like I can tell my friends things on a "need-to-know" basis.					
8.	When my friends have achieved an important goal, I always compliment them for a job well done.					
9.	If my friend says something offensive to me, I give him / her a taste of his / her own medicine.					
10.	I am not important to my friends.					
11.	If my friend is bothering me, I let him / her know how I feel and ask him / her that he / she should let me do my thing first.					
12.	I am comfortable speaking about most issues with my friends.					
13.	I have no one to talk to when I am troubled about something.					

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Some what true	Mostly not true	Not true at all
14.	Jealousy occurs when my friend is performing better than I.					
15.	My friend and I always make plans for a great day / holiday together.					
16.	If my friend gets sick, I try to call him / her more often.					
17.	I would prefer to work alone rather than to work with another person.					
18.	I like to join a group discussion especially with my friend.					
19.	If I have trouble about something, I would seek out someone else to confide in because my friend would not even bother to ask.					
20.	I would rather work on my own than with a group.					
21.	I enjoy school activities when I have a chance to work with my friend.					
22.	When my friend has some problem, I would like to help him / her as much as possible.					
23.	My friends try to explain to me when I don't understand something about the lesson.					

ตอนที่ 8 **แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน**

Direction Please read the following statements and determine which statement defines your learning environment. Indicate a check mark (✓) on the box that matches your situation. Please choose your answer with outmost sincerity and honesty for this study will help you on area that you need to develop regarding emotional intelligence. There are 5 answers for each question in the lists below:

- Very true - This sentence describes me very well
 Mostly true - This sentence describes me mostly true
 Somewhat true - This sentence describes me somewhat true
 Mostly not true - This sentence describes me mostly not true
 Not true at all - This sentence does not describe me at all

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Some what true	Mostly not true	Not true at all
1.	The classroom is too hot.					
2.	My classmates have good cooperation with each other and the teacher.					
3.	The classroom is a very quiet place.					
4.	My teacher provides many school activities involving other schools / campuses.					
5.	I have a chance to study outside of school, such as join in field trips.					
6.	I am bothered by any kind of sound inside and around the classroom.					
7.	School is more pleasant when our whole class works together.					
8.	I have had a chance to be a representative in a charity committee.					
9.	Classroom environment is not stressful.					
10.	The classroom's size is suitable with the number of students.					
11.	School materials are not suitable and too old.					
12.	We have enough tables and chairs.					
13.	The school has enough and up to date teaching materials.					

No.	Descriptions	Very true	Mostly true	Some what true	Mostly not true	Not true at all
14.	The teacher's technique helps to improve the learning process.					
15.	School activities also encourage leadership and hands on experience.					
16.	The classroom has a bad odor.					
17.	The classroom ventilation is not good enough.					
18.	I always have a chance to ask my teacher any question.					
19.	My teacher always encourage students to talk about their experiences or knowledge to classmates.					
20.	My teacher is efficient in managing class hours.					
21.	Classroom conditions are ordinary.					
22.	My teacher explanation is very clear and easy to understand.					
23.	My teachers would do all they can to assist in providing a learning environment conducive to tolerance, understanding and respect for different cultures.					
24.	The school is homely, family-like, tolerant, caring, inspiring and has a place for fun and laughter					
25.	I feel secure and enjoy learning in the school.					

ภาคผนวก ค.
คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายข้อของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายข้อ
1	2.507
2	3.768
3	3.635
4	4.213
5	3.263
6	3.304
7	2.718
8	6.819
9	3.053
10	3.152
11	5.493
12	6.578
13	4.786
14	2.762
15	4.028
16	4.381
17	7.985
18	7.709
19	4.837
20	4.768
21	3.962
22	5.386
23	4.939
24	6.508
25	4.648
26	5.713
27	3.109
28	6.579
29	4.783

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบุคลิกภาพเท่ากับ .7527

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายข้อ
1	2.098
2	4.527
3	4.232
4	3.781
5	5.369
6	6.377
7	4.266
8	6.323
9	4.385
10	3.371
11	5.407
12	3.901
13	5.067
14	6.301
15	9.107
16	4.796
17	3.216
18	7.027
19	2.922

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับบิดา มารดา เท่ากับ .8365

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อ
1	2.986
2	3.152
3	6.815
4	4.113
5	3.307
6	4.236
7	3.762
8	5.363
9	6.377
10	4.264
11	4.785
12	5.051
13	2.979
14	5.128
15	5.082
16	3.564
17	3.787
18	6.833
19	4.851
20	3.898
21	4.621

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูเท่ากับ .8583

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อ
1	2.981
2	3.152
3	6.817
4	4.118
5	3.305
6	4.234
7	3.763
8	5.366
9	6.372
10	4.261
11	4.787
12	5.058
13	2.975
14	5.123
15	5.927
16	4.022
17	6.711
18	4.308
19	5.701
20	3.876
21	3.593
22	4.981
23	6.117

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน .8722

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อ
1	2.987
2	4.851
3	3.892
4	4.113
5	2.978
6	5.127
7	5.087
8	6.832
9	6.686
10	3.255
11	4.259
12	3.787
13	4.205
14	5.799
15	6.231
16	3.791
17	4.298
18	8.511
19	7.027
20	5.631
21	4.277
22	5.907
23	6.719
24	3.787
25	4.201

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนเท่ากับ .9309

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ-สกุล	นางสาวศตพร แววล้ายหงษ์
วัน เดือน ปี เกิด	18 กุมภาพันธ์ 2518
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 22 หมู่ 5 ตำบลบางดินเปิด อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000 โทรศัพท์ 038-515225
สถานที่ทำงาน	พ.ศ. 2539-2543 โรงพยาบาลประจำการ แผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2543-ปัจจุบัน โรงพยาบาลประจำโรงเรียนนานาชาติภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดชลบุรี โทรศัพท์ 038-372591-5
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2532 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสตรีชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ พ.ศ. 2535 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2538 พยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย พ.ศ. 2547 การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร